

TARKISTUKSET 001-077

esittäjä(t): Oikeudellisten asioiden valiokunta, Kansalaisvapauksien sekä oikeus- ja sisäasioiden valiokunta

Mietintö

Heidi Hautala, Josef Weidenholzer
Oikeusalan ohjelma

A8-0068/2019

Ehdotus asetukseksi (COM(2018)0384 – C8-0235/2018 – 2018/0208(COD))

Tarkistus 1**Ehdotus asetukseksi
Johdanto-osan 1 kappale***Komission teksti*

(1) Euroopan unionista tehdyn sopimuksen, jäljempänä 'SEU-sopimus', 2 artiklassa todetaan seuraavaa: "Unionin perustana olevat arvot ovat ihmisarvon kunnioittaminen, vapaus, kansanvalta, tasa-arvo, oikeusvaltio ja ihmisoikeuksien kunnioittaminen, vähemmistöihin kuuluvien oikeudet mukaan luettuina. Nämä ovat jäsenvaltioille yhteisiä arvoja yhteiskunnassa, jolle on ominaista moniarvoisuus, syrjimättömyys, suvaitsevaisuus, oikeudenmukaisuus, yhteisvastuu sekä naisten ja miesten tasa-arvo." Sopimuksen 3 artiklan mukaan unionin "päämääränä on edistää rauhaa, omia arvojaan ja kansojensa hyvinvointia" ja se "kunnioittaa kulttuuriensa ja kielensä rikkautta ja monimuotoisuutta sekä huolehtii Euroopan kulttuuriperinnön vaalimisesta ja kehittämisestä". Nämä arvot esitetään myös niiden oikeuksien,

Tarkistus

(1) Euroopan unionista tehdyn sopimuksen, jäljempänä 'SEU-sopimus', 2 artiklassa todetaan seuraavaa: "Unionin perustana olevat arvot ovat ihmisarvon kunnioittaminen, vapaus, kansanvalta, tasa-arvo, oikeusvaltio ja ihmisoikeuksien kunnioittaminen, vähemmistöihin kuuluvien oikeudet mukaan luettuina. Nämä ovat jäsenvaltioille yhteisiä arvoja yhteiskunnassa, jolle on ominaista moniarvoisuus, syrjimättömyys, suvaitsevaisuus, oikeudenmukaisuus, yhteisvastuu sekä naisten ja miesten tasa-arvo." Sopimuksen 3 artiklan mukaan unionin "päämääränä on edistää rauhaa, omia arvojaan ja kansojensa hyvinvointia" ja se "kunnioittaa kulttuuriensa ja kielensä rikkautta ja monimuotoisuutta sekä huolehtii Euroopan kulttuuriperinnön vaalimisesta ja kehittämisestä". **Lisäksi Euroopan unionin toiminnasta tehdyn**

vapauksien ja periaatteiden yhteydessä, jotka vahvistetaan Euroopan unionin perusoikeuskirjassa, jäljempänä 'perusoikeuskirja'.

sopimuksen 8 artiklan mukaisesti unioni pyrkii politiikkansa ja toimintansa määrittelyssä ja toteuttamisessa poistamaan kaikissa toimissaan eriarvoisuutta, edistämään sukupuolten tasa-arvoa ja torjumaan syrjintää. Nämä arvot esitetään myös niiden oikeuksien, vapauksien ja periaatteiden yhteydessä, jotka vahvistetaan Euroopan unionin perusoikeuskirjassa, jäljempänä 'perusoikeuskirja', ***ja vammaisten henkilöiden oikeuksia koskevassa Yhdistyneiden kansakuntien yleissopimuksessa.***

Tarkistus 2

Ehdotus asetukseksi Johdanto-osan 1 a kappale (uusi)

Komission teksti

Tarkistus

(1 a) Euroopan unionin toiminnasta tehdyn sopimuksen 8 ja 10 artiklan mukaisesti oikeusalan ohjelman kaikilla toimilla olisi tuettava sukupuolten tasa-arvon, mukaan lukien sukupuolittietoinen budjetointi, ja syrjimättömyyden tavoitteiden valtavirtaistamista.

Tarkistus 3

Ehdotus asetukseksi Johdanto-osan 2 kappale

Komission teksti

Tarkistus

(2) ***Näitä oikeuksia ja arvoja*** on edelleen edistettävä ja vahvistettava, ja niiden olisi oltava unionin kansalaisten ja kansojen yhteisiä ja muodostettava Euroopan yhteiskuntien perusta. Tätä varten unionin talousarvioon perustetaan uusi oikeusalan, perusoikeuksien ja arvojen rahasto, josta rahoitetaan perusoikeuksien ja arvojen ohjelmaa ja oikeusalan ohjelmaa. Euroopan yhteiskunnissa

(2) ***Unionin ja kaikkien jäsenvaltioiden on edelleen johdonmukaisesti ja aktiivisesti vaalittava, suojeltava ja edistettävä näitä oikeuksia ja arvoja kaikissa politiikoissaan sekä vahvistettava niitä,*** ja niiden olisi oltava unionin kansalaisten ja kansojen yhteisiä ja muodostettava Euroopan yhteiskuntien perusta. ***Samoin sisämarkkinoiden kukoistus ja unionin yhteisten arvojen***

esiintyy yhä enemmän ääriliikkeitä, radikalismia ja jakolinjoja, joten on tärkeämpää kuin koskaan edistää, voimistaa ja puolustaa oikeutta, perusoikeuksia ja unionin arvoja, ihmisoikeuksia, ihmisarvon kunnioittamista, vapautta, demokratiaa, tasa-arvoa ja oikeusvaltion periaatetta. Tällä on syvä ja suora vaikutus poliittiseen, sosiaaliseen, kulttuuriseen ja taloudelliseen elämään Euroopassa. Uuteen rahastoon kuuluvassa perusoikeuksien ja arvojen ohjelmassa yhdistyvät vuosina 2014–2020 toteutettavat perusoikeus-, tasa-arvo- ja kansalaisuusohjelma, joka on perustettu Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksella (EU) N:o 1381/2013¹⁰, ja Kansalaisten Eurooppa -ohjelma, joka on perustettu neuvoston asetuksella (EU) N:o 390/2014¹¹. Oikeusalan ohjelmasta, jäljempänä 'ohjelma', tuetaan myös tulevaisuudessa yhdenmetyt Euroopan oikeusalueen ja rajat ylittävän yhteistyön kehittämistä samaan tapaan kuin vuosien 2014–2020 oikeusalan ohjelmalla, joka on perustettu Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksella (EU) N:o 1381/2013¹², jäljempänä 'edellinen ohjelma'.

turvaaminen edellyttävät asianmukaisesti toimivaa Euroopan oikeusalueen ja tehokkaita, riippumattomia ja laadukkaita kansallisia oikeusjärjestelmiä sekä keskinäisen luottamuksen lisäämistä. Tätä varten unionin talousarvioon perustetaan uusi oikeusalan, perusoikeuksien ja arvojen rahasto, josta rahoitetaan perusoikeuksien ja arvojen ohjelmaa ja oikeusalan ohjelmaa. Euroopan yhteiskunnissa esiintyy yhä enemmän ääriliikkeitä, radikalismia, ***polarisaatiota*** ja jakolinjoja, ***ja käynnissä on Euroopan unionista tehdyn sopimuksen 7 artiklan mukaisia oikeusvaltioperiaatteen järjestelmällisiin loukkauksiin liittyviä menettelyjä ja oikeusvaltioperiaatteen noudattamiseen jäsenvaltioissa liittyviä rikkomusmenettelyjä***, joten on tärkeämpää kuin koskaan edistää, voimistaa ja puolustaa oikeutta, perusoikeuksia ja unionin arvoja, ihmisoikeuksia ***ja perusoikeuksia***, ihmisarvon kunnioittamista, vapautta, demokratiaa, tasa-arvoa, ***mukaan lukien sukupuolten tasa-arvo, syrjimättömyyttä*** ja oikeusvaltion periaatetta, ***sillä näiden oikeuksien ja arvojen heikkeneminen missä tahansa jäsenvaltiossa voi johtaa haitallisiin vaikutuksiin kaikkialla unionissa.*** Tällä on syvä ja suora vaikutus poliittiseen, sosiaaliseen, kulttuuriseen ja taloudelliseen elämään Euroopassa. Uuteen rahastoon kuuluvassa perusoikeuksien ja arvojen ohjelmassa yhdistyvät vuosina 2014–2020 toteutettavat perusoikeus-, tasa-arvo- ja kansalaisuusohjelma, joka on perustettu Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksella (EU) N:o 1381/2013¹⁰, ja Kansalaisten Eurooppa -ohjelma, joka on perustettu neuvoston asetuksella (EU) N:o 390/2014¹¹. Oikeusalan ohjelmasta, jäljempänä 'ohjelma', tuetaan myös tulevaisuudessa yhdenmetyt Euroopan oikeusalueen ja rajat ylittävän yhteistyön kehittämistä samaan tapaan kuin vuosien 2014–2020 oikeusalan ohjelmalla, joka on perustettu Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksella (EU)

N:o 1381/2013¹², jäljempänä 'edellinen ohjelma'.

¹⁰ Euroopan parlamentin ja neuvoston asetus (EU) N:o 1381/2013, annettu 17 päivänä joulukuuta 2013, perusoikeus-, tasa-arvo- ja kansalaisuusohjelman perustamisesta kaudelle 2014–2020 (EUVL L 354, 28.12.2013, s. 62).

¹¹ Neuvoston asetus (EU) N:o 390/2014, annettu 14 päivänä huhtikuuta 2014, Kansalaisten Eurooppa -ohjelmasta vuosina 2014–2020 (EUVL L 115, 17.4.2014, s. 3).

¹² Euroopan parlamentin ja neuvoston asetus (EU) N:o 1381/2013, annettu 17 päivänä joulukuuta 2013, perusoikeus-, tasa-arvo- ja kansalaisuusohjelman perustamisesta kaudelle 2014–2020 (EUVL L 354, 28.12.2013, s. 62).

¹⁰ Euroopan parlamentin ja neuvoston asetus (EU) N:o 1381/2013, annettu 17 päivänä joulukuuta 2013, perusoikeus-, tasa-arvo- ja kansalaisuusohjelman perustamisesta kaudelle 2014–2020 (EUVL L 354, 28.12.2013, s. 62).

¹¹ Neuvoston asetus (EU) N:o 390/2014, annettu 14 päivänä huhtikuuta 2014, Kansalaisten Eurooppa -ohjelmasta vuosina 2014–2020 (EUVL L 115, 17.4.2014, s. 3).

¹² Euroopan parlamentin ja neuvoston asetus (EU) N:o 1381/2013, annettu 17 päivänä joulukuuta 2013, perusoikeus-, tasa-arvo- ja kansalaisuusohjelman perustamisesta kaudelle 2014–2020 (EUVL L 354, 28.12.2013, s. 62).

Tarkistus 4

Ehdotus asetukseksi Johdanto-osan 3 kappale

Komission teksti

(3) Oikeusalan, perusoikeuksien ja arvojen rahaston ja kahden siihen liittyvän rahoitusohjelman toiminnassa ovat keskeisellä sijalla ihmiset ja yhteisöt, joiden ansiosta unionin yhteiset arvot, oikeudet ja rikas monimuotoisuus säilyvät elinvoimaisina. Viime kädessä tavoitteena on oikeuksiin perustuvan, tasa-arvoisen, osallistavan ja demokraattisen yhteiskunnan edistäminen ja ylläpitäminen. ***Tähän sisältyy elinvoimainen kansalaisyhteiskunta, joka kannustaa kansalaisia osallistumaan demokratian toimintaan ja kansalaisvaikuttamiseen sekä yhteiskunnalliseen toimintaan ja edistää eurooppalaisen yhteiskunnan monimuotoisuutta myös yhteisen historian ja muistiperinnön pohjalta. SEU-sopimuksen 11 artiklassa täsmennetään myös, että toimielimet antavat kansalaisille***

Tarkistus

(3) Oikeusalan, perusoikeuksien ja arvojen rahaston ja kahden siihen liittyvän rahoitusohjelman toiminnassa ovat keskeisellä sijalla ihmiset ja yhteisöt, joiden ansiosta unionin yhteiset arvot, oikeudet ja rikas monimuotoisuus säilyvät elinvoimaisina. Viime kädessä tavoitteena on oikeuksiin perustuvan, tasa-arvoisen, ***avoimen***, osallistavan ja demokraattisen yhteiskunnan edistäminen ja ylläpitäminen, ***erityisesti rahoittamalla toimia, joilla edistetään elinvoimaista, pitkälle kehittyntä, joustavaa ja vaikutusmahdollisuuksia tarjoavaa kansalaisyhteiskuntaa, joka antaa kansalaisille mahdollisuuden osallistua demokraattiseen toimintaan ja kansalaisvaikuttamiseen sekä yhteiskunnalliseen toimintaan, sekä ihmisoikeuksien ja perusoikeuksien***

ja etujärjestöille mahdollisuuden esittää ja vaihtaa julkisesti mielipiteitä kaikilla unionin toiminta-aloilla asianmukaisten kanavien kautta.

asianmukainen noudattaminen ja täytäntöönpano edistään eurooppalaisen yhteiskunnan monimuotoisuutta myös yhteisen historian ja muistiperinnön pohjalta. SEU-sopimuksen 11 artiklassa edellytetään, että toimielimet pitävät yllä avointa, läpinäkyvää ja säännöllistä vuoropuhelua kansalaisyhteiskunnan kanssa ja antavat kansalaisille ja etujärjestöille mahdollisuuden esittää ja vaihtaa julkisesti mielipiteitä kaikilla unionin toiminta-aloilla asianmukaisten kanavien kautta. Tämä on erityisen tärkeää, kun otetaan huomioon, että riippumattoman kansalaisyhteiskunnan toimintamahdollisuudet kaventuvat joissakin jäsenvaltioissa yhä enemmän.

Tarkistus 5

Ehdotus asetukseksi Johdanto-osan 4 kappale

Komission teksti

(4) Euroopan unionin toiminnasta tehdyssä sopimuksessa todetaan, että unioni muodostaa vapauden, turvallisuuden ja oikeuden alueen, jolla kunnioitetaan perusoikeuksia sekä jäsenvaltioiden eri oikeusjärjestelmiä ja -perinteitä. Tätä varten unioni voi hyväksyä toimenpiteitä, joilla kehitetään yksityis- ja rikosoikeuden alalla tehtävää oikeudellista yhteistyötä ja edistetään ja tuetaan jäsenvaltioiden toimia rikollisuuden ehkäisemisen alalla. Kehitettäessä Euroopan oikeusaluetta edelleen olisi varmistettava ***perusoikeuksien ja arvojen, kuten syrjimättömyyden, sukupuolten tasa-arvon***, kaikille kuuluvan tehokkaan oikeussuojan saatavuuden, oikeusvaltion ja moitteettomasti toimivan riippumattoman oikeusjärjestelmän kaltaisten yhteisten periaatteiden kunnioittaminen.

Tarkistus

(4) Euroopan unionin toiminnasta tehdyssä sopimuksessa todetaan, että unioni muodostaa vapauden, turvallisuuden ja oikeuden alueen, jolla kunnioitetaan perusoikeuksia sekä jäsenvaltioiden eri oikeusjärjestelmiä ja -perinteitä. ***Oikeusvaltioperiaatteen, perusoikeuksien ja demokratian kunnioittaminen ja edistäminen unionissa ovat ennakkoedellytyksiä kaikkien perussopimuksissa määrättyjen oikeuksien ja velvollisuuksien toteutumiselle ja sille, että voidaan rakentaa kansalaisten luottamusta unioniin. Tapa, jolla jäsenvaltiot toteuttavat oikeusvaltioperiaatetta, on keskeisessä asemassa varmistettaessa jäsenvaltioiden keskinäistä ja niiden oikeusjärjestelmien välillä vallitsevaa luottamusta.*** Tätä varten unioni voi hyväksyä toimenpiteitä, joilla kehitetään yksityis- ja rikosoikeuden ***ja soveltuvien osin hallinnon*** alalla tehtävää oikeudellista yhteistyötä ja edistetään ja tuetaan

jäsenvaltioiden toimia rikollisuuden ehkäisemisen alalla *keskittyen erityisesti vakaviin rajat ylittäviin rikoksiin, verorikoksiin, ympäristörikoksiin, terrorismiin ja perusoikeuksien loukkauksiin, kuten ihmiskauppaan, sekä uhrien oikeuksien suojelun alalla.* Kehitettäessä Euroopan oikeusalue edelleen *paikallisella, alueellisella ja kansallisella tasolla* olisi varmistettava *ihmis- ja perusoikeuksien ja syrjimättömyyden, solidaarisuuden, perusoikeuskirjan 21 artiklassa lueteltujen perusteiden mukaisen yhdenvertaisen kohtelun*, kaikille kuuluvan tehokkaan oikeussuojan saatavuuden, oikeusvaltion, *demokratian* ja moitteettomasti toimivan riippumattoman oikeusjärjestelmän kaltaisten yhteisten periaatteiden *ja arvojen* kunnioittaminen *ja lujitettava niitä.*

Tarkistus 6

Ehdotus asetukseksi Johdanto-osan 4 a kappale (uusi)

Komission teksti

Tarkistus

(4 a) SEUT-sopimuksen 81 artiklassa määrätään nimenomaisesti, että unioni voi hyväksyä säädöksiä jäsenvaltioiden lainsäädännön lähentämiseksi. Perussopimuksen mukaisesti tällaisia säädöksiä voidaan hyväksyä muun muassa, jotta varmistetaan tuomioistuinten päätösten ja muiden päätösten vastavuoroinen tunnustaminen ja täytäntöönpano jäsenvaltioissa, oikeudenkäynti- ja muiden asiakirjojen tiedoksiantaminen jäsenvaltiosta toiseen, jäsenvaltioissa sovellettavien lainvalintaa ja tuomioistuimen toimivaltaa koskevien kansainvälisen yksityisoikeuden sääntöjen yhteensopivuus, todisteiden vastaanottamista koskeva yhteistyö, tehokas oikeussuojan saatavuus, siviili-, rikos- ja hallinto-oikeudenkäyntien moitteetonta sujumista haittaavien

*esteiden poistaminen edistämällä
tarvittaessa kansallisten
tuomioistuinmenettelyjen
yhteensopivuutta, vaihtoehtoisten
riidanratkaisumenetelmien kehittäminen
ja tuomareiden ja oikeuslaitoksen
henkilöstön koulutuksen tukeminen.*

Tarkistus 7

Ehdotus asetukseksi Johdanto-osan 5 kappale

Komission teksti

(5) *Rahoituksen olisi oltava edelleen* yksi **niistä merkittävistä** välineistä, joilla tuetaan perussopimuksissa asetettujen kunnianhimoisten tavoitteiden saavuttamista. Tätä varten olisi muun muassa perustettava joustava ja tuloksellinen oikeusalan ohjelma, jonka olisi helpotettava näiden tavoitteiden saavuttamiseen liittyvää suunnittelua ja toteutusta.

Tarkistus

(5) *Rahoitus on* yksi **merkittävimmistä** välineistä, joilla tuetaan perussopimuksissa asetettujen kunnianhimoisten tavoitteiden saavuttamista. Tätä varten olisi muun muassa perustettava joustava ja tuloksellinen oikeusalan ohjelma, jonka olisi helpotettava näiden tavoitteiden saavuttamiseen liittyvää suunnittelua ja **tavoitteiden** toteutusta **ja jossa olisi otettava huomioon, millä toimilla saadaan eniten lisäarvoa unionille, ja käytettävä keskeisiä suorituskypsyindikaattoreita aina kun se on mahdollista.**

Tarkistus 8

Ehdotus asetukseksi Johdanto-osan 5 a kappale (uusi)

Komission teksti

Tarkistus

(5 a) *Ohjelmassa olisi pyrittävä lisäämään sen varojen joustavuutta ja saatavuutta ja tarjoamaan kansalaisyhteiskunnan järjestöille samat rahoitusmahdollisuudet ja -ehdot niin unionissa kuin sen ulkopuolellakin.*

Tarkistus 9

Ehdotus asetukseksi Johdanto-osan 6 kappale

(6) Vapauden, oikeuden ja turvallisuuden alueen asteittaista toteuttamista varten unioni hyväksyy toimenpiteitä, jotka liittyvät yksityis- ja rikosoikeuden alalla tehtävään oikeudelliseen yhteistyöhön tuomioistuinten tuomioiden ja oikeusviranomaisten päätösten vastavuoroisen tunnustamisen periaatteen pohjalta. Tämä periaate on ollut unionissa tehtävän oikeudellisen yhteistyön kulmakivi Tampereella 15 ja 16 päivänä lokakuuta 1999 pidetystä Eurooppa-neuvoston kokouksesta lähtien. Vastavuoroinen tunnustaminen edellyttää, että jäsenvaltioiden välillä on vahva keskinäinen luottamus. Monilla aloilla on hyväksytty jäsenvaltioiden lainsäädännön lähentämistä koskevia toimenpiteitä, jotta voidaan helpottaa vastavuoroista tunnustamista ja lujittaa keskinäistä luottamusta. Toimiva oikeusalue, jolla rajat ylittävien oikeudellisten menettelyjen ja oikeussuojan saatavuuden esteet rajat ylittävissä tilanteissa on poistettu, on olennaisen tärkeä myös talouskasvun kannalta.

(6) ***Kaikkia koskevan*** vapauden, oikeuden ja turvallisuuden alueen asteittaista toteuttamista varten unioni hyväksyy toimenpiteitä, jotka liittyvät yksityis- ja rikosoikeuden alalla tehtävään oikeudelliseen yhteistyöhön tuomioistuinten tuomioiden ja oikeusviranomaisten päätösten vastavuoroisen tunnustamisen periaatteen pohjalta. Tämä periaate on ollut unionissa tehtävän oikeudellisen yhteistyön kulmakivi Tampereella 15 ja 16 päivänä lokakuuta 1999 pidetystä Eurooppa-neuvoston kokouksesta lähtien. Vastavuoroinen tunnustaminen edellyttää, että jäsenvaltioiden välillä on vahva keskinäinen luottamus. Monilla aloilla on hyväksytty jäsenvaltioiden lainsäädännön lähentämistä koskevia toimenpiteitä, jotta voidaan helpottaa vastavuoroista tunnustamista ja lujittaa keskinäistä luottamusta. Toimiva oikeusalue, jolla rajat ylittävien oikeudellisten menettelyjen ja oikeussuojan saatavuuden esteet rajat ylittävissä tilanteissa on poistettu, on olennaisen tärkeä myös talouskasvun ***ja yhdentymisen etenemisen*** kannalta.

Tarkistus 10

Ehdotus asetukseksi Johdanto-osan 6 a kappale (uusi)

(6 a) ***Kuten unionin tuomioistuin oikeuskäytännössään^{1 a} muistuttaa, tuomioistuimen riippumattomuus on osa perusoikeutta oikeudenmukaiseen oikeudenkäyntiin sekä keskinäisen luottamuksen ja vastavuoroisen tunnustamisen perusta.***

^{1a} Euroopan unionin tuomioistuin, suuri jaosto, 27 päivänä helmikuuta 2018, C-64/16, Associação Sindical dos Juizes Portugueses, ECLI:EU:C:2018:117;

*Euroopan unionin tuomioistuin, suuri
jaosto, 25 päivänä heinäkuuta 2018,
C-216/18 PPU, L.M.,
ECLI:EU:C:2018:586.*

Tarkistus 11

**Ehdotus asetukseksi
Johdanto-osan 6 b kappale (uusi)**

Komission teksti

Tarkistus

*(6 b) Oikeussuojan saatavuuteen olisi
sisällyttävä erityisesti oikeus
oikeudenkäyntiin, oikeus vaihtoehtoihin
riitojenratkaisumenetelmiin sekä oikeus
sellaisten viranomaisten palveluihin,
joilla on lakisääteinen velvoite tarjota
osapuolille riippumatonta ja puolueetonta
oikeudellista neuvontaa.*

Tarkistus 12

**Ehdotus asetukseksi
Johdanto-osan 6 c kappale (uusi)**

Komission teksti

Tarkistus

*(6 c) Sukupuolinäkökohtien huomioon
ottamista oikeusjärjestelmissä olisi
pidettävä merkittävänä tavoitteena, kun
Euroopan oikeusaluetta kehitetään
edelleen. Risteävä syrjintä
oikeusjärjestelmässä on edelleen yksi
pääasiallisista naisten yhtäläisen
oikeussuojan saatavuuden esteistä.
Ohjelmalla olisi siksi aktiivisesti
edistettävä kaikenlaisen syrjinnän ja
esteiden poistamista, kun kyseessä ovat
vähemmistöt, vammaiset henkilöt,
maahanmuuttajat, turvapaikanhakijat,
iäkkäät henkilöt, syrjäseuduilla elävät
ihmiset tai haavoittuvassa asemassa
olevat ryhmät, jotka voivat törmätä
rajoituksiin oikeussuojan saatavuudessa,
ja tuettava oikeusjärjestelmissä uhrien
kannalta myönteisiä ja
sukupuolinäkökohdat huomioon ottavia
menettelyjä ja päätöksiä.*

Tarkistus 13

Ehdotus asetukseksi Johdanto-osan 7 kappale

Komission teksti

(7) Oikeusvaltioperiaatteen kunnioittaminen on olennaista, jotta **oikeus-** ja **sisäasioiden alalla** syntyy vahva keskinäinen luottamus ja erityisesti jotta yksityis- ja rikosoikeuden alalla tehtävä oikeudellinen yhteistyö, joka perustuu vastavuoroiseen tunnustamiseen, olisi tuloksellista. Oikeusvaltioperiaate on yksi SEU-sopimuksen 2 artiklassa vahvistetuista unionin yhteisistä arvoista, ja SEU-sopimuksen 19 artiklan 1 kohdassa ja perusoikeuskirjan 47 artiklassa mainittu tehokkaan oikeussuojan periaate on oikeusvaltioperiaatteen konkreettinen ilmentymä. Oikeusvaltioperiaatteen edistäminen tukemalla kansallisten oikeusjärjestelmien riippumattomuuden, laadun ja tehokkuuden parantamista lujittaa keskinäistä luottamusta, joka on yksityis- ja rikosoikeuden alalla tehtävän oikeudellisen yhteistyön välttämätön edellytys.

Tarkistus 14

Ehdotus asetukseksi Johdanto-osan 7 a kappale (uusi)

Komission teksti

Tarkistus

(7) Oikeusvaltioperiaatteen **täysimääräinen** kunnioittaminen ja **edistäminen** on olennaista, jotta **vapauden, turvallisuuden ja oikeuden alueella** syntyy vahva keskinäinen luottamus ja erityisesti jotta yksityis- ja rikosoikeuden alalla tehtävä oikeudellinen yhteistyö, joka perustuu vastavuoroiseen tunnustamiseen, olisi tuloksellista. Oikeusvaltioperiaate on yksi SEU-sopimuksen 2 artiklassa vahvistetuista unionin yhteisistä arvoista, ja SEU-sopimuksen 19 artiklan 1 kohdassa ja perusoikeuskirjan 47 artiklassa mainittu tehokkaan oikeussuojan periaate on oikeusvaltioperiaatteen konkreettinen ilmentymä. Oikeusvaltioperiaatteen edistäminen tukemalla kansallisten oikeusjärjestelmien riippumattomuuden, **avoimuuden, vastuuvollisuuden**, laadun ja tehokkuuden parantamista lujittaa keskinäistä luottamusta, joka on yksityis- ja rikosoikeuden alalla tehtävän oikeudellisen yhteistyön välttämätön edellytys.

(7 a) On tärkeää palauttaa mieliin, että oikeuslaitos vahvistaa oikeusvaltioperiaatteen toteutumisen yhteiskunnassa ja varmistaa, että jokaisella on oikeus oikeudenmukaiseen oikeudenkäyntiin riippumattomassa ja puolueettomassa tuomioistuimessa, sekä suojelee näin eurooppalaisia arvoja.

Tarkistus 15

Ehdotus asetukseksi Johdanto-osan 8 kappale

Komission teksti

(8) Euroopan unionin toiminnasta tehdyn sopimuksen 81 artiklan 2 kohdan h alakohdan ja 82 artiklan 1 kohdan c alakohdan mukaisesti unioni tukee tuomarien ja oikeuslaitoksen henkilöstön koulutusta parantaakseen unionissa yksityis- ja rikosoikeuden alalla tehtävää oikeudellista yhteistyötä, joka perustuu tuomioistuinten tuomioiden ja oikeusviranomaisten päätösten vastavuoroisen tunnustamisen periaatteeseen. Oikeusalan ammattilaisten koulutus on tärkeä väline, jonka avulla voidaan kehittää yhteistä käsitystä siitä, miten oikeusvaltioperiaatetta olisi parhaiten noudatettava. Se edistää Euroopan oikeusalueen luomista tukemalla yhteisen oikeudenkäyttökulttuurin kehittymistä jäsenvaltioiden oikeusalan ammattilaisten keskuudessa. Koulutus on olennaisen tärkeää, jotta voidaan varmistaa, että unionin oikeutta sovelletaan oikein ja johdonmukaisesti ja että oikeusalan ammattilaisten välillä vallitsee keskinäinen luottamus rajat ylittävissä menettelyissä. Ohjelmasta tuettavien koulutustoimien tulisi perustua koulutustarpeiden perusteelliseen arviointiin ja uusimpiin koulutusmenetelmiin, ja niihin tulisi sisältyä rajat ylittäviä tapahtumia, jotka tuovat yhteen oikeusalan ammattilaisia eri jäsenvaltioista, sekä aktiivista oppimista ja verkostoitumista, minkä lisäksi niiden olisi oltava kestäviä.

Tarkistus

(8) Euroopan unionin toiminnasta tehdyn sopimuksen 81 artiklan 2 kohdan h alakohdan ja 82 artiklan 1 kohdan c alakohdan mukaisesti unioni tukee tuomarien ja oikeuslaitoksen henkilöstön koulutusta parantaakseen unionissa yksityis- ja rikosoikeuden **sekä soveltuvin osin hallinnon** alalla tehtävää oikeudellista yhteistyötä, joka perustuu tuomioistuinten tuomioiden ja oikeusviranomaisten päätösten vastavuoroisen tunnustamisen periaatteeseen. Oikeusalan ammattilaisten koulutus on tärkeä väline, jonka avulla voidaan kehittää yhteistä käsitystä siitä, miten oikeusvaltioperiaatetta **ja perusoikeuksia** olisi parhaiten **toteutettava ja** noudatettava. Se edistää Euroopan oikeusalueen luomista tukemalla yhteisen oikeudenkäyttökulttuurin kehittymistä jäsenvaltioiden oikeusalan ammattilaisten keskuudessa. Koulutus on olennaisen tärkeää, jotta voidaan varmistaa, että unionin oikeutta sovelletaan **syrjimättömästi**, oikein ja johdonmukaisesti ja että oikeusalan ammattilaisten välillä vallitsee keskinäinen luottamus **ja yhteisymmärrys** rajat ylittävissä menettelyissä. Ohjelmasta tuettavien koulutustoimien tulisi perustua koulutustarpeiden perusteelliseen arviointiin ja uusimpiin koulutusmenetelmiin, ja niihin tulisi sisältyä rajat ylittäviä tapahtumia, jotka tuovat yhteen oikeusalan ammattilaisia, **mukaan lukien kansalaisyhteiskunnan järjestöissä työskentelevät oikeusalan ammattilaiset**, eri jäsenvaltioista, sekä aktiivista oppimista ja verkostoitumista, minkä lisäksi niiden olisi oltava kestäviä. **Tuomareille, asianajajille, syyttäjille ja poliiseille olisi annettava koulutusta niistä haasteista ja esteistä, joita haavoittuvassa asemassa olevat henkilöt, kuten lapset,**

etnisiin vähemmistöihin kuuluvat henkilöt, hlbt-henkilöt, vammaiset henkilöt, sukupuoleen perustuvan ja muun ihmissuhdeväkivallan uhrit ja ihmiskaupan uhrit, joutuvat kohtaamaan, sekä siitä, miten varmistetaan rikosten uhrien asianmukainen suojele. Tällaisten henkilöiden ja heitä edustavien tai tukevien järjestöjen olisi osallistuttava suoraan tällaisen koulutuksen järjestämiseen.

Tarkistus 16

**Ehdotus asetukseksi
Johdanto-osan 8 a kappale (uusi)**

Komission teksti

Tarkistus

(8 a) Oikeudenkäyntien kohtuulliset määrääjat edistävät oikeusvarmuutta, joka on oikeusvaltion keskeinen vaatimus.

Tarkistus 17

**Ehdotus asetukseksi
Johdanto-osan 8 b kappale (uusi)**

Komission teksti

Tarkistus

(8 b) Naisiin kohdistuvan väkivallan ja perheväkivallan ehkäisemistä ja torjumista koskevan Euroopan neuvoston yleissopimuksen allekirjoittamisesta Euroopan unionin puolesta rikosoikeuden alalla tehtävään oikeudelliseen yhteistyöhön liittyvien asioiden osalta 11 päivänä toukokuuta 2017 annetun neuvoston päätöksen (EU) 2017/865 ja turvapaikkaa ja palauttamiskieltoa koskevan vastaavan päätöksen mukaisesti ohjelmalla olisi tuettava tuomarien ja oikeuslaitoksen henkilöstön koulutusta, jolla pyritään lisäämään tietoisuutta ja edistämään yleissopimuksen soveltamista käytännössä, jotta naisiin ja tyttöihin kohdistuvan väkivallan uhreja voidaan suojella paremmin kaikkialla unionissa.

Tarkistus 18

Ehdotus asetukseksi Johdanto-osan 9 kappale

Komission teksti

(9) Oikeusalan koulutusta voivat järjestää erilaiset toimijat, kuten jäsenvaltioiden oikeus- ja hallintoviranomaiset, akateemiset laitokset, oikeusalan koulutuksesta vastaavat kansalliset elimet, Euroopan tason koulutusorganisaatiot tai -verkostot taikka unionin oikeuden oikeuskoordinaattoreiden verkostot. Yleiseurooppalaista etua ajavien, oikeusalan koulutuksessa toimivien elinten ja yhteisöjen, kuten Euroopan juridisen koulutusverkoston (EJTN), Eurooppaoikeuden akatemian (ERA), Euroopan tuomarineuvostojen verkoston (ENCJ), Euroopan unionin korkeimpien hallinto-oikeuksien yhdistyksen (ACA Europe), Euroopan unionin korkeimpien oikeuksien presidenttien verkoston (EUSJC) ja Julkisen hallinnon Eurooppa-instituutin (EIPA), olisi jatkossakin edistettävä tuomareille ja oikeuslaitoksen henkilöstölle tarkoitettuja, aidosti eurooppalaisia koulutusohjelmia, minkä vuoksi niille voitaisiin myöntää asianmukainen rahoitus komission tämän asetuksen nojalla hyväksymissä vuotuisissa työohjelmissa vahvistettujen menettelyjen ja kriteerien mukaisesti.

Tarkistus

(9) Oikeusalan koulutusta voivat järjestää erilaiset toimijat, kuten jäsenvaltioiden oikeus- ja hallintoviranomaiset, akateemiset laitokset, oikeusalan koulutuksesta vastaavat kansalliset elimet, Euroopan tason koulutusorganisaatiot tai -verkostot taikka unionin oikeuden oikeuskoordinaattoreiden verkostot ***sekä asiaankuuluvat kansalaisyhteiskunnan järjestöt, mukaan lukien edustajakanteita nostavat järjestöt.*** Yleiseurooppalaista etua ajavien, oikeusalan koulutuksessa toimivien elinten ja yhteisöjen, kuten Euroopan juridisen koulutusverkoston (EJTN), Eurooppaoikeuden akatemian (ERA), Euroopan tuomarineuvostojen verkoston (ENCJ), Euroopan unionin korkeimpien hallinto-oikeuksien yhdistyksen (ACA Europe), Euroopan unionin korkeimpien oikeuksien presidenttien verkoston (EUSJC) ja Julkisen hallinnon Eurooppa-instituutin (EIPA), olisi jatkossakin edistettävä tuomareille ja oikeuslaitoksen henkilöstölle tarkoitettuja, aidosti eurooppalaisia koulutusohjelmia, minkä vuoksi niille voitaisiin myöntää asianmukainen rahoitus komission tämän asetuksen nojalla hyväksymissä vuotuisissa työohjelmissa vahvistettujen menettelyjen ja kriteerien mukaisesti. ***Myös perusoikeuksien alalla toimivat järjestöt ja väkivallan uhrien parissa työskentelevät ammattilaiset sekä erikoistuneet akateemiset laitokset voisivat osallistua näihin koulutusohjelmiin, joten ne olisi otettava mukaan aina, kun se on tarkoituksenmukaista. Koska naistuomarit ovat aliedustettuina ylimmissä viroissa, naispuolisia tuomareita, syyttäjiä ja muita oikeusalan ammattilaisia toimivia henkilöitä olisi kannustettava osallistumaan***

koulutukseen.

Tarkistus 19

Ehdotus asetukseksi Johdanto-osan 9 a kappale (uusi)

Komission teksti

Tarkistus

(9 a) Jäsenvaltioiden olisi investoitava enemmän oikeusalan koulutuksen kehittämiseen ja tuomareiden täydennyskoulutukseen, sillä nämä toimet ovat tehokkaan, riippumattoman ja puolueettoman oikeusjärjestelmän perusta.

Tarkistus 20

Ehdotus asetukseksi Johdanto-osan 10 a kappale (uusi)

Komission teksti

Tarkistus

(10 a) Ohjelmalla olisi myös tuettava parhaiden käytäntöjen edistämistä sellaisten tuomioistuinten välillä, joissa käsitellään erityisesti sukupuoleen perustuvaa väkivaltaa, ja sukupuoleen perustuvaa väkivaltaa koskevien yhteisten resurssien ja koulutusmateriaalin vaihtoa tuomareiden, yleisten syyttäjien, asianajajien, poliisien ja muiden sukupuoleen perustuvan väkivallan uhrien kanssa tekemisissä olevien ammattilaisten välillä.

Tarkistus 21

Ehdotus asetukseksi Johdanto-osan 11 kappale

Komission teksti

Tarkistus

(11) Ohjelman perusteella toteutettavilla toimenpiteillä olisi tuettava tuomioistuinten ja oikeusviranomaisten päätösten vastavuoroisen tunnustamisen tehostamista ja tarvittavaa lainsäädäntöjen lähentämistä,

(11) Ohjelman perusteella toteutettavilla toimenpiteillä olisi tuettava tuomioistuinten ja oikeusviranomaisten päätösten vastavuoroisen tunnustamisen *ja jäsenvaltioiden keskinäisen luottamuksen*

joka helpottaa yhteistyötä kaikkien asianomaisten viranomaisten kesken, mukaan lukien rahanpesun selvittelykeskukset, sekä yksilön oikeuksien oikeussuojaa siviili- ja kauppaoikeuden alalla. Ohjelmalla olisi myös kehitettävä rajat ylittävissä tapauksissa sovellettavaa prosessilainsäädäntöä ja lisättävä lähentymistä siviilioikeuden alalla, jotta voidaan edistää tuomioistuinmenettelyjen ja tuomioistuinten ulkopuolisten menettelyjen asianmukaista ja tehokasta toimintaa haittaavien esteiden poistamista, mistä on hyötyä kaikille riita-asian osapuolille. Ohjelmasta olisi tuettava myös neuvoston päätöksellä 2001/470/EY perustetun siviili- ja kauppaoikeuden alan Euroopan oikeudellisen verkoston toimintaa, jotta voidaan tukea yksityisoikeuden alalla tehtävää oikeudellista yhteistyötä koskevan unionin oikeuden tuloksellista täytäntöönpanoa ja käytännön soveltamista.

tehostamista ja tarvittavaa lainsäädäntöjen lähentämistä, joka helpottaa yhteistyötä kaikkien asianomaisten viranomaisten kesken, mukaan lukien rahanpesun selvittelykeskukset, sekä yksilön oikeuksien oikeussuojaa siviili- ja kauppaoikeuden alalla. Ohjelmalla olisi myös kehitettävä rajat ylittävissä tapauksissa sovellettavaa prosessilainsäädäntöä, **myös sovittelumenettelyjä, ja keskittyvä erityisesti helpottamaan kaikkien uhrien syrjimättömän oikeussuojan toteutumista**, ja lisättävä lähentymistä **etenkin** siviilioikeuden alalla, jotta voidaan edistää tuomioistuinmenettelyjen ja tuomioistuinten ulkopuolisten menettelyjen asianmukaista ja tehokasta toimintaa haittaavien esteiden poistamista, mistä on hyötyä kaikille riita-asian osapuolille. Ohjelmasta olisi tuettava myös neuvoston päätöksellä 2001/470/EY perustetun siviili- ja kauppaoikeuden alan Euroopan oikeudellisen verkoston toimintaa, jotta voidaan tukea yksityisoikeuden alalla tehtävää oikeudellista yhteistyötä koskevan unionin oikeuden tuloksellista täytäntöönpanoa ja käytännön soveltamista.

Tarkistus 22

Ehdotus asetukseksi Johdanto-osan 12 kappale

Komission teksti

(12) SEU-sopimuksen 3 artiklan 3 kohdan, perusoikeuskirjan 24 artiklan ja vuoden 1989 Yhdistyneiden kansakuntien lapsen oikeuksien yleissopimuksen mukaisesti ohjelmalla olisi tuettava lapsen oikeuksien suojelua, ja lapsen oikeuksien suojelun edistäminen olisi otettava huomioon sen kaikkien toimien toteuttamisessa.

Tarkistus

(12) SEU-sopimuksen 3 artiklan 3 kohdan, perusoikeuskirjan 24 artiklan ja vuoden 1989 Yhdistyneiden kansakuntien lapsen oikeuksien yleissopimuksen mukaisesti ohjelmalla olisi tuettava lapsen oikeuksien suojelua, ja lapsen oikeuksien suojelun edistäminen olisi otettava huomioon sen kaikkien toimien toteuttamisessa. **Tässä yhteydessä olisi kiinnitettävä erityistä huomiota toimiin, joiden tavoitteena on suojella lasten oikeuksia yksityis- ja rikosoikeudellisissa**

asioissa, mukaan lukien vanhempiensa mukana säilöön otettujen lasten suojeleminen ja vankilassa olevien vanhempien lasten suojeleminen. Asianmukaista tukea olisi harkittava myös sellaisille koulutustoimille, joilla pyritään panemaan asianmukaisesti täytäntöön rikoksesta epäiltyjä tai syytettyjä lapsia koskevista menettelytakeista rikosoikeudellisissa menettelyissä annettu direktiivi (EU) 2016/800.

Tarkistus 23

**Ehdotus asetukseksi
Johdanto-osan 12 a kappale (uusi)**

Komission teksti

Tarkistus

(12 a) SEU-sopimuksen 3 artiklan 3 kohdan, perusoikeuskirjan 23 artiklan ja naisiin kohdistuvan väkivallan ja perheväkivallan ehkäisemisestä ja torjumisesta tehdyn yleissopimuksen (Istanbulin yleissopimus) mukaisesti ohjelmalla olisi tuettava naisten oikeuksien suojeleminen ja sukupuolten tasa-arvon edistäminen olisi otettava huomioon sen kaikkien toimien toteuttamisessa. Jäsenvaltioiden olisi ratifioitava Istanbulin yleissopimus ja hyväksyttävä sukupuoleen perustuvaa väkivaltaa unionissa torjuvaa kattavaa lainsäädäntöä varmistaakseen ja lujittaakseen naisten ja tyttöjen oikeussuojaa tapauksissa, joihin liittyy sukupuoleen perustuvaa väkivaltaa.

Tarkistus 24

**Ehdotus asetukseksi
Johdanto-osan 12 b kappale (uusi)**

Komission teksti

Tarkistus

(12 b) Rodusta tai etnisestä alkuperästä riippumattoman yhdenvertaisen kohtelun periaatteen täytäntöönpanosta 29 päivänä kesäkuuta

2000 annetun neuvoston direktiivin 2000/43/EY mukaisesti ohjelmasta olisi tuettava rodun tai etnisen alkuperän perusteella vähemmistöön kuuluvien henkilöiden, kuten romanien, suojelua ja valtavirtaistettava heidän oikeuksiensa edistäminen kaikkien ohjelman toimien täytäntöönpanossa, erityisesti vahvistamalla syrjinnänvastaisia toimia.

Tarkistus 25

Ehdotus asetukseksi Johdanto-osan 13 kappale

Komission teksti

(13) Vuosien 2014–2020 ohjelman avulla on järjestetty unionin oikeutta ja erityisesti perusoikeuskirjan soveltamisalaa ja soveltamista koskevaa koulutusta, joka on kohdennettu erityisesti oikeuslaitoksen henkilöstölle ja muille oikeusalan ammattilaisille. Neuvosto muistutti 12 päivänä lokakuuta 2017 antamissaan perusoikeuskirjan soveltamista vuonna 2016 koskevissa päätelmissä, että on tärkeää lisätä tietoisuutta perusoikeuskirjan soveltamisesta päättäjien, oikeusalan ammattilaisten ja oikeudenhaltijoiden itsensä keskuudessa sekä jäsenvaltioissa että unionin tasolla. Jotta perusoikeudet voitaisiin ottaa huomioon johdonmukaisesti kaikessa toiminnassa, on tarpeen lisätä rahoitustukea tiedotustoimintaan, joka on kohdennettu muille viranomaisille kuin oikeusviranomaisille ja oikeusalan ammattilaisille.

Tarkistus 26

Ehdotus asetukseksi Johdanto-osan 14 kappale

Komission teksti

(14) SEUT-sopimuksen 67 artiklan

Tarkistus

(13) Vuosien 2014–2020 ohjelman avulla on järjestetty unionin oikeutta ja erityisesti perusoikeuskirjan soveltamisalaa ja soveltamista koskevaa koulutusta, joka on kohdennettu erityisesti oikeuslaitoksen henkilöstölle ja muille oikeusalan ammattilaisille. Neuvosto muistutti 12 päivänä lokakuuta 2017 antamissaan perusoikeuskirjan soveltamista vuonna 2016 koskevissa päätelmissä, että on tärkeää lisätä tietoisuutta perusoikeuskirjan soveltamisesta päättäjien, oikeusalan ammattilaisten ja oikeudenhaltijoiden itsensä keskuudessa sekä jäsenvaltioissa että unionin tasolla. Jotta perusoikeudet voitaisiin ottaa huomioon johdonmukaisesti kaikessa toiminnassa, on tarpeen lisätä rahoitustukea tiedotustoimintaan, joka on kohdennettu muille viranomaisille kuin oikeusviranomaisille ja oikeusalan ammattilaisille **sekä myös tehtävää hoitaville kansalaisjärjestöille.**

(14) SEUT-sopimuksen 67 artiklan

mukaan unionin olisi muodostettava vapauden, turvallisuuden ja oikeuden alue, jolla kunnioitetaan perusoikeuksia, ja tätä varten oikeussuojan saatavuus on olennaisen tärkeää. Jotta voitaisiin helpottaa tehokkaan oikeussuojan saatavuutta ja edistää keskinäistä luottamusta, joka on vapauden, turvallisuuden ja oikeuden alueen asianmukaisen toiminnan välttämätön edellytys, on tarpeen lisätä rahoitustukea muiden viranomaisten kuin oikeusviranomaisten sekä oikeusalan ammattilaisten ja kansalaisyhteiskunnan järjestöjen toimille, joilla edistetään näiden tavoitteiden saavuttamista.

mukaan unionin olisi muodostettava vapauden, turvallisuuden ja oikeuden alue, jolla kunnioitetaan perusoikeuksia, ja tätä varten oikeussuojan ***syrjimätön*** saatavuus ***kaikille*** on olennaisen tärkeää. Jotta voitaisiin helpottaa tehokkaan oikeussuojan saatavuutta ja edistää keskinäistä luottamusta, joka on vapauden, turvallisuuden ja oikeuden alueen asianmukaisen toiminnan välttämätön edellytys, on tarpeen lisätä rahoitustukea muiden viranomaisten kuin oikeusviranomaisten, ***jotka toimivat kansallisella, alueellisella ja paikallisella tasolla***, sekä oikeusalan ammattilaisten ja kansalaisyhteiskunnan järjestöjen toimille, ***mukaan lukien rikosten uhrien oikeuksia edustavien järjestöjen toimet***, joilla edistetään näiden tavoitteiden saavuttamista. ***Jotta oikeussuoja olisi kaikkien saatavilla, tukea olisi osoitettava erityisesti toimintaan, jolla helpotetaan haavoittuvassa asemassa olevien henkilöiden, kuten lasten, etnisiin vähemmistöihin kuuluvien henkilöiden, hlbt-henkilöiden, vammaisten henkilöiden, sukupuoleen perustuvan väkivallan ja muun ihmissuhdeväkivallan muotojen uhrien sekä ihmiskaupan uhrien ja maahanmuuttajien heidän kotipaikka-asemastaan riippumatta, tehokasta ja yhtäläistä oikeussuojan saatavuutta.***

Tarkistus 27

Ehdotus asetukseksi Johdanto-osan 15 kappale

Komission teksti

(15) SEUT-sopimuksen 8 ja 10 artiklan mukaisesti ***ohjelmalla*** olisi ***tuettava myös*** sukupuolten tasa-arvon ja syrjimättömyyden tavoitteiden valtavirtaistamista kaikissa sen mukaisesti toteutettavissa toimissa.

Tarkistus

(15) SEUT-sopimuksen 8 ja 10 artiklan mukaisesti ***ohjelmassa*** olisi ***valittava monialainen lähestymistapa, jonka avulla edistetään sukupuolten tasa-arvoa ja tuetaan*** sukupuolten tasa-arvon ja syrjimättömyyden tavoitteiden valtavirtaistamista kaikissa sen mukaisesti toteutettavissa toimissa. ***Toimia olisi***

seurattava ja arvioitava säännöllisesti, jotta voidaan arvioida, miten nämä tavoitteet on otettu huomioon ohjelman toiminnoissa.

Tarkistus 28

Ehdotus asetukseksi Johdanto-osan 16 kappale

Komission teksti

(16) Tämän asetuksen perusteella toteutettavilla toimilla olisi edistettävä Euroopan oikeusalueen luomista lisäämällä rajat ylittävää yhteistyötä ja verkostoitumista ja varmistamalla unionin oikeuden asianmukainen **ja** johdonmukainen soveltaminen. Rahoitustoimilla olisi edistettävä myös yhteisen käsityksen muodostamista unionin arvoista ja oikeusvaltioperiaatteesta, unionin oikeuden ja politiikkojen parempaa tuntemusta ja oikeudellisen yhteistyön välineiden käyttöön liittyvän osaamisen ja parhaiden käytäntöjen jakamista kaikkien asianomaisten sidosryhmien kesken sekä sellaisten yhteentoimivien digitaalisten ratkaisujen leviämistä, jotka mahdollistavat saumattoman ja tehokkaan rajat ylittävän yhteistyön, minkä lisäksi niiden avulla olisi luotava vankka analyttinen perusta unionin oikeuden ja politiikkojen kehittämisen, toimeenpanon ja asianmukaisen soveltamisen tukemiseksi. Unionin toimien ansiosta toimintaa voidaan toteuttaa johdonmukaisesti kaikkialla unionissa ja saavuttaa mittakaavaetuja. Unionilla on lisäksi jäsenvaltioita paremmat edellytykset puuttua rajat ylittäviin tilanteisiin ja tarjota vastavuoroista oppimista varten eurooppalainen foorumi.

Tarkistus

(16) Tämän asetuksen perusteella toteutettavilla toimilla olisi edistettävä Euroopan oikeusalueen luomista **lujittamalla oikeusjärjestelmän riippumattomuutta ja tehokkuutta**, lisäämällä rajat ylittävää yhteistyötä ja verkostoitumista, **vahvistamalla keskinäistä luottamusta jäsenvaltioiden oikeuslaitosten välillä** ja varmistamalla unionin oikeuden asianmukainen, johdonmukainen **ja nopea** soveltaminen. **Erityistä huomiota olisi kiinnitettävä unionin tasa-arvolainsäädännön soveltamiseen ja uhrien suojelua koskevien unionin eri välineiden parempaan täytäntöönpanoon ja yhteensovittamiseen.** Rahoitustoimilla olisi edistettävä myös yhteisen käsityksen muodostamista unionin arvoista ja oikeusvaltioperiaatteesta, unionin oikeuden ja politiikkojen parempaa tuntemusta ja oikeudellisen yhteistyön välineiden käyttöön liittyvän osaamisen ja parhaiden käytäntöjen jakamista kaikkien asianomaisten sidosryhmien kesken sekä sellaisten yhteentoimivien digitaalisten ratkaisujen leviämistä **ja edistämistä**, jotka mahdollistavat saumattoman ja tehokkaan rajat ylittävän yhteistyön, minkä lisäksi niiden avulla olisi luotava vankka analyttinen perusta unionin oikeuden ja politiikkojen kehittämisen, toimeenpanon ja asianmukaisen **tulkittamisen ja** soveltamisen tukemiseksi. Unionin toimien ansiosta toimintaa voidaan toteuttaa johdonmukaisesti kaikkialla unionissa ja saavuttaa mittakaavaetuja. Unionilla on

lisäksi jäsenvaltioita paremmat edellytykset puuttua rajat ylittäviin tilanteisiin ja tarjota vastavuoroista oppimista **ja parhaiden käytäntöjen jakamista** varten eurooppalainen foorumi.

Tarkistus 29

Ehdotus asetukseksi
Johdanto-osan 16 a kappale (uusi)

Komission teksti

Tarkistus

(16 a) Ohjelmalla olisi myös edistettävä yhteistyön lujittamista kolmansien maiden kanssa aina kun unionin oikeutta sovelletaan sen alueen ulkopuolella, parannettava oikeussuojan saatavuutta ja helpotettava oikeudellisten ja prosessuaalisten haasteiden ratkaisua erityisesti ihmiskauppaan, ilmastonmuutokseen ja yritysten liiketoimintavastuuseen liittyvissä tapauksissa.

Tarkistus 30

Ehdotus asetukseksi
Johdanto-osan 16 b kappale (uusi)

Komission teksti

Tarkistus

(16 b) Kuten Euroopan komission oikeusalan tulostaulusta 2017 annetussa Euroopan parlamentin mietinnössä korostettiin, jäsenvaltioiden tuomareiden ja oikeuslaitosten henkilöstön keskuudessa on yhä merkittäviä eroja sukupuolten välisessä tasapainossa, erityisesti muttei yksinomaan seuraavilla aloilla: naispuolisten tuomareiden osuus ylemmissä oikeusasteissa, nimitysten avoimuus, työn ja yksityiselämän yhteensovittaminen ja mentorointikäytännöt. Ohjelmalla olisi siksi tuettava koulutustoimia, joilla pyritään puuttumaan näihin eroihin. Näitä toimia voitaisiin esimerkiksi räätälöidä jäsenvaltioiden naispuolisille

oikeusalan ammattilaisille ja oikeuslaitosten naispuoliselle henkilöstölle tai tarvittaessa sekä nais- että miespuoliselle henkilöstölle, ja näin voitaisiin parantaa kaikkien kyseisten työntekijöiden tietoisuutta.

Tarkistus 31

**Ehdotus asetukseksi
Johdanto-osan 16 c kappale (uusi)**

Komission teksti

Tarkistus

(16 c) Unionin oikeusjärjestelmä ei tarjoa naisille ja tytöille riittävää oikeutta ja suojelua, ja näin ollen sukupuoleen perustuvan väkivallan uhrit eivät saa tarvitsemaansa tukea. Myöskään seksikaupan uhreja, pakolais- ja maahanmuuttajanaisia, hltiq-henkilöitä ja vammaisia henkilöitä ei suojella ja tueta tarpeeksi.

Tarkistus 32

**Ehdotus asetukseksi
Johdanto-osan 17 kappale**

Komission teksti

Tarkistus

(17) Komission olisi varmistettava yleinen johdonmukaisuus, täydentävyys ja synergia unionin elinten ja laitosten, kuten Eurojustin, eu-LISAn ja Euroopan syyttäjänviraston, toimien kanssa, **ja sen olisi arvioitava** muiden kansallisten ja kansainvälisten toimijoiden työtä ohjelman piiriin kuuluvilla aloilla.

(17) Komission olisi varmistettava yleinen johdonmukaisuus, täydentävyys ja synergia unionin elinten ja laitosten, kuten Eurojustin, **Euroopan unionin perusoikeusviraston, Euroopan petostentorjuntaviraston**, eu-LISAn ja Euroopan syyttäjänviraston, toimien kanssa, **jotta se voisi arvioida** muiden kansallisten ja kansainvälisten toimijoiden työtä ohjelman piiriin kuuluvilla aloilla **ja tehdä tarvittaessa parannusehdotuksia.**

Tarkistus 33

**Ehdotus asetukseksi
Johdanto-osan 18 kappale**

(18) On varmistettava, että kaikki ohjelman puitteissa toteutettavat toimet ja toiminnot **tuottavat eurooppalaista lisäarvoa** ja täydentävät jäsenvaltioiden toimia ja **että ne** ovat johdonmukaisia muiden unionin toimien kanssa. Jotta voitaisiin varmistaa varojen tehokas kohdentaminen unionin yleisestä talousarviosta, olisi pyrittävä johdonmukaisuuteen, täydentävyyteen ja synergiaan toisiinsa läheisesti liittyvillä aloilla toteutettavissa rahoitusohjelmissa, erityisesti oikeusala, perusoikeuksia ja arvoja koskevan rahaston puitteissa eli ottaen huomioon erityisesti yhteydet tämän ohjelman ja perusoikeuksia ja arvoja koskevan ohjelman välillä, mutta myös tämän ohjelman ja sisämarkkinaohjelman, rajavalvonnan ja turvallisuuden ja erityisesti turvapaikka- ja maahanmuuttorahaston ja sisäisen turvallisuuden rahaston, strategisen infrastruktuurin ja erityisesti Digitaalinen Eurooppa -ohjelman, Erasmus+ -ohjelman, tutkimuksen ja innovoinnin puiteohjelman, liittymistä valmistelevan tukivälineen ja LIFE-asetuksen¹³ välillä.

(18) On varmistettava, että kaikki **oikeusalan** ohjelman puitteissa toteutettavat toimet ja toiminnot **ovat toteuttamiskelpoisia ja näkyviä, että niiden täytäntöönpanossa keskeisenä periaatteena on eurooppalainen lisäarvo ja moitteeton varainhoito** ja **että ne** täydentävät jäsenvaltioiden toimia ja ovat johdonmukaisia muiden unionin toimien kanssa. Jotta voitaisiin varmistaa varojen tehokas **ja tuloksellisuuteen perustuva** kohdentaminen unionin yleisestä talousarviosta, olisi pyrittävä johdonmukaisuuteen, täydentävyyteen ja synergiaan toisiinsa läheisesti liittyvillä aloilla toteutettavissa rahoitusohjelmissa, erityisesti oikeusala, perusoikeuksia ja arvoja koskevan rahaston puitteissa eli ottaen huomioon erityisesti yhteydet tämän ohjelman ja perusoikeuksia ja arvoja koskevan ohjelman välillä, mutta myös tämän ohjelman ja sisämarkkinaohjelman, rajavalvonnan ja turvallisuuden ja erityisesti turvapaikka- ja maahanmuuttorahaston ja sisäisen turvallisuuden rahaston, strategisen infrastruktuurin ja erityisesti Digitaalinen Eurooppa -ohjelman, **Euroopan sosiaalirahasto plussan**, Erasmus+ -ohjelman, tutkimuksen ja innovoinnin puiteohjelman, liittymistä valmistelevan tukivälineen ja LIFE-asetuksen¹³ välillä. **Oikeusalan ohjelman täytäntöönpano ei saisi rajoittaa vaan sen olisi täydennettävä unionin lainsäädäntöä ja politiikkoja, jotka koskevat unionin talousarvion suojaamista tilanteissa, joissa oikeusvaltioperiaatteen noudattamiseen jäsenvaltioissa kohdistuu yleisiä puutteita.**

¹³ Euroopan parlamentin ja neuvoston asetus (EU) N:o 1293/2013, annettu 11 päivänä joulukuuta 2013, ympäristön ja ilmastotoimien ohjelman (Life) perustamisesta ja asetuksen (EY) N:o 614/2007 kumoamisesta, ETA:n kannalta

¹³ Euroopan parlamentin ja neuvoston asetus (EU) N:o 1293/2013, annettu 11 päivänä joulukuuta 2013, ympäristön ja ilmastotoimien ohjelman (Life) perustamisesta ja asetuksen (EY) N:o 614/2007 kumoamisesta, ETA:n kannalta

merkityksellinen teksti.

merkityksellinen teksti.

Tarkistus 34

**Ehdotus asetukseksi
Johdanto-osan 19 a kappale (uusi)**

Komission teksti

Tarkistus

(19 a) Mekanismeja, joilla varmistetaan unionin rahoituspolitiikan ja unionin arvojen välinen yhteys, olisi kehitettävä edelleen siten, että komissio voisi ehdottaa neuvostolle, että jäsenvaltiolle yhteistyöhön perustuvan hallinnoinnin puitteissa myönnettyt varat siirretään ohjelmaan, jos kyseiseen jäsenvaltioon sovelletaan unionin arvoihin liittyviä menettelyjä. Demokratiaa, oikeusvaltiota ja perusoikeuksia koskevan unionin kokonaisvaltaisen mekanismin olisi taattava, että kaikkiin jäsenvaltioihin kohdistetaan säännöllinen ja tasapuolinen arviointi, josta saadaan tarvittavat tiedot unionin arvoja koskeviin jäsenvaltion yleisiin puutteisiin liittyvien toimenpiteiden aktivoimiseksi. Yhdenmukaisen täytäntöönpanon varmistamiseksi ja esitettävien toimenpiteiden merkittävien taloudellisten vaikutusten vuoksi täytäntöönpanovalta olisi siirrettävä neuvostolle, jonka olisi toimittava komission ehdotuksesta. Tehokkaan toiminnan edellyttämien päätösten hyväksymistä olisi helpotettava ottamalla käyttöön käänteinen määräenemmistöäänestys.

Tarkistus 35

**Ehdotus asetukseksi
Johdanto-osan 19 b kappale (uusi)**

Komission teksti

Tarkistus

(19 b) On tärkeää varmistaa, että ohjelman varainhoito on moitteetonta ja

että ohjelma toteutetaan mahdollisimman tehokkaasti ja käyttäjäystävällisesti, samalla kun taataan oikeusvarmuus ja se, että ohjelma on kaikkien osallistujien ulottuvilla.

Tarkistus 36

**Ehdotus asetukseksi
Johdanto-osan 19 c kappale (uusi)**

Komission teksti

Tarkistus

(19 c) Täytäntöönpanon ja varainkäytön laadun parantamisen olisi oltava ohjaavana periaatteena pyrittäessä saavuttamaan ohjelmalle asetetut tavoitteet, samalla kun varmistetaan varojen optimaalinen käyttö.

Tarkistus 37

**Ehdotus asetukseksi
Johdanto-osan 20 kappale**

Komission teksti

Tarkistus

(20) Tähän ohjelmaan sovelletaan asetusta (EU, Euratom) N:o [uusi varainhoitoasetus], jäljempänä 'varainhoitoasetus'. Siinä vahvistetaan säännöt, jotka koskevat unionin talousarvion toteuttamista, mukaan lukien avustuksia, palkintoja, hankintoja, välillistä toteutusta, rahoitusvälineitä ja talousarviotakuita koskevat säännöt.

(20) Tähän ohjelmaan sovelletaan asetusta (EU, Euratom) N:o [uusi varainhoitoasetus], jäljempänä 'varainhoitoasetus'. Siinä vahvistetaan säännöt, jotka koskevat unionin talousarvion toteuttamista, mukaan lukien avustuksia, palkintoja, hankintoja, välillistä toteutusta, rahoitusvälineitä ja talousarviotakuita koskevat säännöt, *ja edellytetään täysin avointa resurssien käyttöä, moitteetonta varainhoitoa ja resurssien harkittua käyttöä. Erityisesti olisi viimeisteltävä käyttöönottoa varten säännöt, jotka koskevat paikallisten, alueellisten, kansallisten ja kansainvälisten kansalaisyhteiskunnan järjestöjen mahdollisuutta saada rahoitusta monivuotisten toiminta-avustusten, porrastettujen avustusten sekä nopean ja joustavan avustusmenettelyn varmistavien järjestelyjen, kuten*

kaksivaiheisen hakemusmenettelyn ja helppokäyttöisten sovellusten ja ilmoitusmenettelyjen, kautta, ja niitä olisi lujitettava edelleen osana ohjelman täytäntöönpanoa. Yhteisrahoituksen perusteissa olisi otettava huomioon vapaaehtoistyö.

Tarkistus 38

Ehdotus asetukseksi Johdanto-osan 21 kappale

Komission teksti

(21) Tämän asetuksen mukaisen rahoituksen muodot ja toteuttamismenetelmät olisi valittava sen perusteella, miten hyvin niillä saavutetaan toimien erityistavoitteet ja saavutetaan tuloksia, kun otetaan huomioon erityisesti tarkastusten kustannukset, hallinnollinen rasitus ja oletettu noudattamatta jättämisen riski. Tässä olisi harkittava kertakorvausten, kiinteiden määrien *ja* yksikkökustannusten käyttämistä sekä varainhoitoasetuksen 125 artiklan 1 kohdassa tarkoitetun rahoituksen, joka ei perustu toimien kustannuksiin, käyttämistä.

Tarkistus

(21) Tämän asetuksen mukaisen rahoituksen muodot ja toteuttamismenetelmät olisi valittava sen perusteella, miten hyvin niillä saavutetaan toimien erityistavoitteet ja saavutetaan *haluttuja* tuloksia, kun otetaan huomioon erityisesti tarkastusten kustannukset, hallinnollinen rasitus, *asianomaisten sidosryhmien ja kohteena olevien avustuksensaajien koko ja valmiudet* ja oletettu noudattamatta jättämisen riski. Tässä olisi harkittava kertakorvausten, kiinteiden määrien, yksikkökustannusten *ja porrastettujen avustusten* käyttämistä sekä varainhoitoasetuksen 125 artiklan 1 kohdassa tarkoitetun rahoituksen, joka ei perustu toimien kustannuksiin, käyttämistä.

Tarkistus 39

Ehdotus asetukseksi Johdanto-osan 22 kappale

Komission teksti

(22) Varainhoitoasetuksen, Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksen (EU, Euratom) N:o 883/2013¹⁵, neuvoston asetuksen (Euratom, EY) N:o 2988/95¹⁶, neuvoston asetuksen (Euratom, EY) N:o 2185/96¹⁷ ja neuvoston asetuksen (EU) 2017/1939¹⁸ mukaisesti unionin taloudellisia etuja on suojattava oikeasuhteisin toimenpitein, joita ovat

Tarkistus

(22) Varainhoitoasetuksen, Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksen (EU, Euratom) N:o 883/2013¹⁵, neuvoston asetuksen (Euratom, EY) N:o 2988/95¹⁶, neuvoston asetuksen (Euratom, EY) N:o 2185/96¹⁷ ja neuvoston asetuksen (EU) 2017/1939¹⁸ mukaisesti unionin taloudellisia etuja on suojattava oikeasuhteisin toimenpitein, joita ovat

sääntöjenvastaisuuksien ja petosten ehkäiseminen, havaitseminen, korjaaminen ja tutkiminen sekä hukattujen, aiheettomasti maksettujen tai virheellisesti käytettyjen varojen takaisinperintä ja soveltuvin osin hallinnollisten seuraamusten määrääminen. Erityisesti asetuksen (EU, Euratom) N:o 883/2013 ja asetuksen (Euratom, EY) N:o 2185/96 nojalla Euroopan **petostentorjuntavirasto** (OLAF) **voi tehdä** tutkimuksia, joihin sisältyvät **myös** paikan päällä suoritettavat todentamiset ja tarkastukset, selvittääkseen, onko kyse petoksesta, lahjonnasta tai muusta laittomasta toiminnasta, joka vahingoittaa unionin taloudellisia etuja. Euroopan **syyttäjänvirasto** (EPPO) **voi** asetuksen (EU) 2017/1939 nojalla **tutkia** petoksia ja muuta laitonta toimintaa, joka vahingoittaa unionin taloudellisia etuja, sekä **nostaa** niiden perusteella syytteitä Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivin (EU) 2017/1371¹⁵ mukaisesti. Varainhoitoasetuksen mukaan unionin rahoitusta saavien henkilöiden ja yhteisöjen on toimittava täydessä yhteistyössä unionin taloudellisten etujen suojaamiseksi, myönnettävä komissiolle, OLAFille, Euroopan syyttäjänvirastolle ja Euroopan tilintarkastustuomioistuimelle tarvittavat valtuudet ja varmistettava, että unionin varojen hoitamiseen osallistuvat kolmannet osapuolet myöntävät vastaavat oikeudet.

¹⁵ Euroopan parlamentin ja neuvoston asetus (EU, Euratom) N:o 883/2013, annettu 11 päivänä syyskuuta 2013, Euroopan petostentorjuntaviraston (OLAF) tutkimuksista sekä Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksen (EY) N:o 1073/1999 ja neuvoston asetuksen (Euratom) N:o 1074/1999 kumoamisesta (EUVL L 248, 18.9.2013, s. 1).

¹⁶ Neuvoston asetus (EY, Euratom) N:o

ohjelman rahoituksen ja valintamenettelyjen täydellinen avoimuus, sääntöjenvastaisuuksien ja petosten ehkäiseminen, havaitseminen, korjaaminen ja tutkiminen sekä hukattujen, aiheettomasti maksettujen tai virheellisesti käytettyjen varojen takaisinperintä ja soveltuvin osin hallinnollisten seuraamusten määrääminen. Erityisesti asetuksen (EU, Euratom) N:o 883/2013 ja asetuksen (Euratom, EY) N:o 2185/96 nojalla Euroopan **petostentorjuntaviraston** (OLAF) **olisi tehtävä hallinnollisia** tutkimuksia, joihin sisältyvät paikan päällä suoritettavat todentamiset ja tarkastukset, selvittääkseen, onko kyse petoksesta, lahjonnasta tai muusta laittomasta toiminnasta, joka vahingoittaa unionin taloudellisia etuja. Euroopan **syyttäjänviraston** (EPPO) **olisi** asetuksen (EU) 2017/1939 nojalla **tutkittava** petoksia ja muuta laitonta toimintaa, joka vahingoittaa unionin taloudellisia etuja, sekä **nostettava** niiden perusteella syytteitä Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivin (EU) 2017/1371¹⁵ mukaisesti. Varainhoitoasetuksen mukaan unionin rahoitusta saavien henkilöiden ja yhteisöjen on toimittava täydessä yhteistyössä unionin taloudellisten etujen suojaamiseksi, myönnettävä komissiolle, OLAFille, Euroopan syyttäjänvirastolle ja Euroopan tilintarkastustuomioistuimelle tarvittavat valtuudet ja varmistettava, että unionin varojen hoitamiseen osallistuvat kolmannet osapuolet myöntävät vastaavat oikeudet.

¹⁵ Euroopan parlamentin ja neuvoston asetus (EU, Euratom) N:o 883/2013, annettu 11 päivänä syyskuuta 2013, Euroopan petostentorjuntaviraston (OLAF) tutkimuksista sekä Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksen (EY) N:o 1073/1999 ja neuvoston asetuksen (Euratom) N:o 1074/1999 kumoamisesta (EUVL L 248, 18.9.2013, s. 1).

¹⁶ Neuvoston asetus (EY, Euratom) N:o

2988/95, annettu 18 päivänä joulukuuta 1995, Euroopan yhteisöjen taloudellisten etujen suojaamisesta (EUVL L 312, 23.12.1995, s. 1).

¹⁷ Neuvoston asetus (Euratom, EY) N:o 2185/96, annettu 11 päivänä marraskuuta 1996, komission paikan päällä suorittamista tarkastuksista ja todentamisista Euroopan yhteisöjen taloudellisiin etuihin kohdistuvien petosten ja muiden väärinkäytösten estämiseksi (EUVL L 292, 15.11.1996, s. 2).

¹⁸ Neuvoston asetus (EU) 2017/1939, annettu 12 päivänä lokakuuta 2017, tiiviimmän yhteistyön toteuttamisesta Euroopan syyttäjänviraston (EPPO) perustamisessa (EUVL L 283, 31.10.2017, s. 1).

¹⁹ Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivi (EU) 2017/1371, annettu 5 päivänä heinäkuuta 2017, unionin taloudellisiin etuihin kohdistuvien petosten torjunnasta rikosoikeudellisin keinoin (EUVL L 198, 28.7.2017, s. 29).

Tarkistus 40

Ehdotus asetukseksi Johdanto-osan 23 kappale

Komission teksti

(23) Kolmannet maat, jotka ovat Euroopan talousalueen (ETA) jäseniä, voivat osallistua unionin ohjelmiin ETA-sopimukseen perustuvan yhteistyön puitteissa; ETA-sopimuksessa määrätään ohjelmien toteuttamisesta kyseisen sopimuksen mukaisesti tehtävällä päätöksellä. Myös kolmannet maat voivat osallistua muiden säädösten nojalla. Tässä asetuksessa olisi säädettävä tarvittavien valtuuksien myöntämisestä toimivaltaiselle tulojen ja menojen hyväksyjälle, Euroopan petostentorjuntavirastolle (OLAF) ja Euroopan tilintarkastustuomioistuimelle, jotta ne voivat käyttää toimivaltaansa kattavasti.

2988/95, annettu 18 päivänä joulukuuta 1995, Euroopan yhteisöjen taloudellisten etujen suojaamisesta (EUVL L 312, 23.12.1995, s. 1).

¹⁷ Neuvoston asetus (Euratom, EY) N:o 2185/96, annettu 11 päivänä marraskuuta 1996, komission paikan päällä suorittamista tarkastuksista ja todentamisista Euroopan yhteisöjen taloudellisiin etuihin kohdistuvien petosten ja muiden väärinkäytösten estämiseksi (EUVL L 292, 15.11.1996, s. 2).

¹⁸ Neuvoston asetus (EU) 2017/1939, annettu 12 päivänä lokakuuta 2017, tiiviimmän yhteistyön toteuttamisesta Euroopan syyttäjänviraston (EPPO) perustamisessa (EUVL L 283, 31.10.2017, s. 1).

¹⁹ Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivi (EU) 2017/1371, annettu 5 päivänä heinäkuuta 2017, unionin taloudellisiin etuihin kohdistuvien petosten torjunnasta rikosoikeudellisin keinoin (EUVL L 198, 28.7.2017, s. 29).

Tarkistus

(23) Kolmannet maat, jotka ovat Euroopan talousalueen (ETA) jäseniä, voivat osallistua unionin ohjelmiin ETA-sopimukseen perustuvan yhteistyön puitteissa; ETA-sopimuksessa määrätään ohjelmien toteuttamisesta kyseisen sopimuksen mukaisesti tehtävällä päätöksellä. Myös kolmannet maat voivat osallistua muiden säädösten nojalla. Tässä asetuksessa olisi säädettävä tarvittavien valtuuksien myöntämisestä toimivaltaiselle tulojen ja menojen hyväksyjälle, ***ihmisoikeuselimille ja -verkostoille, mukaan lukien kussakin jäsenvaltiossa ihmisoikeuksien suojelusta vastaavat kansalliset elimet, syrjimättömyys- ja***

tasa-arvopolitiikasta vastaaville elimille ja verkostoille, oikeusasiamiehille, Euroopan perusoikeusvirastolle (FRA), Euroopan petostentorjuntavirastolle (OLAF) ja Euroopan tilintarkastustuomioistuimelle, jotta ne voivat käyttää toimivaltaansa kattavasti ja lisätä synergiaansa ja yhteistyötään. Kolmansien maiden osallistuminen olisi mahdollistettava erityisesti silloin, kun niiden osallistumisella edistetään ohjelman tavoitteita, ottaen huomioon, että näiden maiden osallistumisessa unionin ohjelmiin noudatetaan niitä koskevista puitesopimuksista ja assosiaationeuvoston päätöksissä tai vastaavissa sopimuksissa vahvistettuja yleisiä periaatteita ja ehtoja.

Tarkistus 41

**Ehdotus asetukseksi
Johdanto-osan 24 a kappale (uusi)**

Komission teksti

Tarkistus

(24 a) Ehdotuksella Euroopan parlamentin ja neuvoston asetukseksi unionin talousarvion suojelusta siinä tapauksessa, että jäsenvaltioissa ilmenee oikeusvaltioperiaatteen noudattamiseen liittyviä yleisiä puutteita, pyritään antamaan unionille välineet suojella paremmin talousarviotaan, jos oikeusvaltioperiaatteen heikkoudet haittaavat tai uhkaavat haitata unionin taloudellisten etujen moitteetonta varainhoitoa. Sen olisi täydennettävä oikeusalan ohjelmaa, jonka rooli on erilainen, eli tuettava edelleen sellaisen Euroopan oikeusalueen kehittämistä, joka perustuu oikeusvaltioperiaatteeseen ja keskinäiseen luottamukseen ja jolla varmistetaan, että kansalaiset voivat nauttia oikeuksistaan.

Tarkistus 42

Ehdotus asetukseksi Johdanto-osan 25 kappale

Komission teksti

(25) Merentakaisiin maihin ja merentakaisille alueille sijoittautuneet henkilöt ja yhteisöt voivat [viittaus on päivitettävä uuden MMA:ita koskevan päätöksen mukaisesti: neuvoston päätöksen 2013/755/EU¹ 94 artiklan nojalla] saada rahoitusta ohjelman sääntöjen ja tavoitteiden sekä sellaisten mahdollisten järjestelyjen mukaisesti, joita sovelletaan siihen jäsenvaltioon, johon kyseinen merentakainen maa tai alue on sidoksissa.

¹ Neuvoston päätös 2013/755/EU, annettu 25 päivänä marraskuuta 2013, merentakaisten maiden ja alueiden assosiaatiosta Euroopan unioniin (MMA-assosiaatiopäätös) (EUVL L 344, 19.12.2013, s. 1).

Tarkistus 43

Ehdotus asetukseksi Johdanto-osan 25 a kappale (uusi)

Komission teksti

Tarkistus 44

Ehdotus asetukseksi Johdanto-osan 27 kappale

Tarkistus

(25) Merentakaisiin maihin ja merentakaisille alueille sijoittautuneet henkilöt ja yhteisöt voivat [viittaus on päivitettävä uuden MMA:ita koskevan päätöksen mukaisesti: neuvoston päätöksen 2013/755/EU¹ 94 artiklan nojalla] saada rahoitusta ohjelman sääntöjen ja tavoitteiden sekä sellaisten mahdollisten järjestelyjen mukaisesti, joita sovelletaan siihen jäsenvaltioon, johon kyseinen merentakainen maa tai alue on sidoksissa.
Ohjelmalla on varmistettava, että tällaiset henkilöt ja yhteisöt saavat riittävästi tietoa avustuskelpoisuudestaan.

¹ Neuvoston päätös 2013/755/EU, annettu 25 päivänä marraskuuta 2013, merentakaisten maiden ja alueiden assosiaatiosta Euroopan unioniin (MMA-assosiaatiopäätös) (EUVL L 344, 19.12.2013, s. 1).

(25 a) Tämän ohjelman olisi edistettävä unionin ja sen jäsenvaltioiden sitoutumista kestävän kehityksen tärkeiden ja keskeisten tavoitteiden saavuttamiseen.

Komission teksti

(27) Paremmasta lainsäädännöstä 13 päivänä huhtikuuta 2016 tehdyn toimielinten välisen sopimuksen 22 ja 23 kohdan nojalla tätä ohjelmaa on arvioitava erityisten seurantavaatimusten mukaisesti kerättyjen tietojen perusteella välttämättä kuitenkin ylisääntelyä ja varsinkin **jäsenvaltioille** aiheutuvaa hallinnollista rasitusta. Näihin vaatimuksiin **voidaan tarvittaessa sisällyttää** mitattavissa olevia indikaattoreita, joiden perusteella kerätään näyttöä ohjelman käytännön vaikutuksista.

Tarkistus 45

Ehdotus asetukseksi 1 artikla – 2 kohta

Komission teksti

Siinä vahvistetaan ohjelman tavoitteet, talousarvio **vuosiksi** 2021–2027, unionin rahoituksen muodot ja rahoitusta koskevat säännöt.

Tarkistus 46

Ehdotus asetukseksi 2 artikla – 1 kohta – 1 alakohta

Komission teksti

1. 'tuomareilla ja oikeuslaitoksen henkilöstöllä' tuomareita, syyttäjiä ja tuomioistuimen henkilöstöä sekä muita oikeuslaitoksen toimintaan liittyviä oikeusalan ammattilaisia, kuten **asianajajia**, notaareja, haaste- ja ulosottomiehiä, maksukyvyttömyysmenettelyn selvittäjiä, sovittelijoita, tuomioistuinten tulkkeja ja kääntäjiä, vankilahenkilöstöä ja ehdonalaisvalvojia.

Tarkistus

(27) Paremmasta lainsäädännöstä 13 päivänä huhtikuuta 2016 tehdyn toimielinten välisen sopimuksen 22 ja 23 kohdan nojalla tätä ohjelmaa on arvioitava erityisten seurantavaatimusten mukaisesti kerättyjen tietojen perusteella välttämättä kuitenkin ylisääntelyä ja varsinkin **ohjelman tuensajille** aiheutuvaa hallinnollista rasitusta. Näihin vaatimuksiin **olisi mahdollisuuksien mukaan sisällytettävä** mitattavissa olevia indikaattoreita, joiden perusteella kerätään näyttöä ohjelman käytännön vaikutuksista.

Tarkistus

Siinä vahvistetaan ohjelman tavoitteet, talousarvio **1 päivästä tammikuuta 2021 31 päivään joulukuuta 2027**, unionin rahoituksen muodot ja rahoitusta koskevat säännöt.

Tarkistus

1. 'tuomareilla ja oikeuslaitoksen henkilöstöllä' tuomareita, syyttäjiä ja tuomioistuimen henkilöstöä sekä muita oikeuslaitoksen toimintaan liittyviä oikeusalan ammattilaisia, kuten **puolustusasianajajia ja syyttäjiä**, notaareja, haaste- ja ulosottomiehiä, maksukyvyttömyysmenettelyn selvittäjiä, sovittelijoita, tuomioistuinten tulkkeja ja kääntäjiä, vankilahenkilöstöä ja ehdonalaisvalvojia.

Tarkistus 47

Ehdotus asetukseksi 3 artikla – 1 kohta

Komission teksti

1. Ohjelman yleistavoitteena on edistää oikeusvaltioperiaatteeseen, vastavuoroiseen tunnustamiseen *ja* keskinäiseen luottamukseen perustuvan ***Euroopan oikeusalueen*** kehittämistä edelleen.

Tarkistus

1. Ohjelman yleistavoitteena on edistää oikeusvaltioperiaatteeseen, ***mukaan lukien tuomarien riippumattomuuteen ja oikeuslaitoksen puolueettomuuteen,*** vastavuoroiseen tunnustamiseen, keskinäiseen luottamukseen ***ja rajat ylittävään yhteistyöhön*** perustuvan ***Euroopan unionin vapauden, turvallisuuden ja oikeuden alueen*** kehittämistä edelleen ***ja edistää näin myös demokratian, oikeusvaltioperiaatteen ja perusoikeuksien kehittämistä.***

Tarkistus 48

Ehdotus asetukseksi 3 artikla – 2 kohta – johdantokappale

Komission teksti

2. Ohjelmalla on seuraavat erityistavoitteet, ***joita täsmennetään liitteessä I:***

Tarkistus

2. Ohjelmalla on seuraavat erityistavoitteet:

Tarkistus 49

Ehdotus asetukseksi 3 artikla – 2 kohta – a alakohta

Komission teksti

a) helpottaa ja tukea yksityis- ja rikosoikeuden alalla tehtävää oikeudellista yhteistyötä ja edistää oikeusvaltioperiaatteen noudattamista muun muassa tukemalla toimia kansallisten oikeusjärjestelmien tuloksellisuuden *ja* päätösten täytäntöönpanon parantamiseksi;

Tarkistus

a) ***demokratian ja perusoikeuksien kunnioittamisen puitteissa*** helpottaa ja tukea yksityis- ja rikosoikeuden alalla tehtävää oikeudellista yhteistyötä, ***myös yhteistyötä unionin rajojen ylitse sovellettaessa unionin oikeutta ylikansallisesti, vahvistaa luonnollisten ja oikeushenkilöiden oikeussuojan saatavuutta*** ja edistää oikeusvaltioperiaatteen noudattamista ***ja oikeuslaitoksen riippumattomuutta,*** muun muassa tukemalla toimia kansallisten

oikeusjärjestelmien tuloksellisuuden,
oikeudellisten päätösten *asianmukaisen*
täytäntöönpanon *ja uhrien suojelun*
parantamiseksi;

Tarkistus 50

Ehdotus asetukseksi 3 artikla – 2 kohta – b alakohta

Komission teksti

b) edistää ja tukea oikeusalan koulutusta yhteisen oikeus-, oikeudenkäyttö- ja oikeusvaltiokulttuurin luomiseksi;

Tarkistus

b) edistää ja tukea **kansallista ja kansainvälistä** oikeusalan koulutusta, **mukaan lukien oikeudellista terminologiaa koskeva koulutus**, yhteisen oikeus-, oikeudenkäyttö- ja oikeusvaltiokulttuurin luomiseksi **sekä vastavuoroista tunnustamista ja menettelytakeita koskevien unionin lainsäädäntövälineiden johdonmukaista ja tehokasta täytäntöönpanoa. Tällaisen koulutuksen on oltava sukupuolisensitiivistä, siinä on otettava huomioon lasten ja vammaisten henkilöiden erityistarpeet, siinä on tarvittaessa otettava huomioon uhrit ja sen on katettava etenkin yksityis- ja rikosoikeus ja soveltuvien osin hallinto-oikeus, perusoikeudet sekä terrorismin ja radikalisoitumisen torjunta**;

Tarkistus 51

Ehdotus asetukseksi 3 artikla – 2 kohta – c alakohta

Komission teksti

c) helpottaa tehokkaan ja kaikkia koskevan oikeussuojan ja tehokkaiden oikeussuojakeinojen saatavuutta, myös sähköisesti, edistämällä tehokkaita yksityis- **ja** rikosoikeudellisia menettelyjä ja edistämällä ja tukemalla rikoksen uhrien oikeuksia sekä epäiltyjen ja syytettyjen prosessuaalisia oikeuksia rikosoikeudellisissa menettelyissä.

Tarkistus

c) helpottaa tehokkaan, **syrjimättömän** ja kaikkia koskevan oikeussuojan **saatavuutta etenkin asioissa, joissa on kyse epätasa-arvosta ja kaikenlaisista syrjinnän muodoista, joita on lueteltu esimerkiksi perusoikeuskirjan 21 artiklassa**, ja tehokkaiden oikeussuojakeinojen saatavuutta, myös sähköisesti (**sähköinen oikeudenkäyttö**) edistämällä tehokkaita yksityis-,

rikosoikeudellisia **ja soveltuvin osin hallinnollisia** menettelyjä ja edistämällä ja tukemalla **kaikkien** rikoksen uhrien oikeuksia sekä epäiltyjen ja syytettyjen prosessuaalisia oikeuksia rikosoikeudellisissa menettelyissä **kiinnittäen erityistä huomiota lapsiin ja naisiin.**

Tarkistus 52

Ehdotus asetukseksi
3 artikla – 2 kohta – c a alakohta (uusi)

Komission teksti

Tarkistus

c a) edistää huumausaineisiin liittyvän tutkimustiedon soveltamista käytäntöön, tukea kansalaisyhteiskunnan järjestöjä sekä laajentaa asiaankuuluvaa tietopohjaa alalla ja kehittää innovatiivisia menetelmiä, joilla voidaan puuttua uusia psykoaktiivisia aineita koskevaan ilmiöön ja ihmiskauppaan sekä tavaroiden laittomaan kauppaan.

Tarkistus 53

Ehdotus asetukseksi
3 artikla – 2 a kohta (uusi)

Komission teksti

Tarkistus

2 a. Kaikkien ohjelman toimien täytäntöönpanossa on pyrittävä tukemaan ja edistämään horisontaalisena tavoitteena yhtäläisten oikeuksien suojelua ja perusoikeuskirjan 21 artiklassa vahvistettua syrjintäkiellon periaatetta.

Tarkistus 54

Ehdotus asetukseksi
4 artikla – 1 kohta

Komission teksti

Tarkistus

1. Ohjelman toteuttamiseen varatut

1. **Talousarviota koskevasta**

rahoituspuitteet vuosiksi 2021–2027 ovat
305 000 000 euroa käypinä hintoina.

*kurinalaisuudesta, talousarvioyhteistyöstä
ja moitteettomasta varainhoidosta
2 päivänä joulukuuta 2013 tehdyn
Euroopan parlamentin, neuvoston ja
komission välisen toimielinten
sopimuksen 17 kohdan [viittaus
päivitettävä tarvittaessa uuden
toimielinten välisen sopimuksen
mukaisesti] mukaisesti* ohjelman
toteuttamiseen varatut rahoituspuitteet
vuosiksi 2021–2027 ovat
**316 000 000 euroa vuoden 2018 hintoina
(356 000 000 euroa käypinä hintoina), mitä
budjettivallan käyttäjä pitää ensisijaisena
rahoitusohjeenaan vuotuisessa
talousarviomenettelyssä.**

Tarkistus 55

Ehdotus asetukseksi
4 artikla – 2 a kohta (uusi)

Komission teksti

Tarkistus

**2 a. Talousarviossa on ilmaistava
vuosittain sukupuolten tasa-arvon
edistämistoimiin osoitetut määrärahat.**

Tarkistus 56

Ehdotus asetukseksi
4 artikla – 4 kohta

Komission teksti

Tarkistus

4. Jäsenvaltioille yhteistyöhön
perustuvan hallinnoinnin puiteissa
myönnettyjä varoja voidaan niiden
pyynnöstä siirtää ohjelman käyttöön.
Komissio käyttää kyseisiä varoja **joko**
suoraan varainhoitoasetuksen 62 artiklan
1 kohdan a **alakohdan mukaisesti tai
välillisesti 62 artiklan 1 kohdan
c** alakohdan mukaisesti. Kyseisiä varoja on
mahdollisuuksien mukaan käytettävä
asianomaisen jäsenvaltion hyväksi.

4. Jäsenvaltioille yhteistyöhön
perustuvan hallinnoinnin puiteissa
myönnettyjä varoja voidaan niiden **tai
komission** pyynnöstä siirtää ohjelman
käyttöön. Komissio käyttää kyseisiä varoja
suoraan varainhoitoasetuksen 62 artiklan
1 kohdan a alakohdan mukaisesti. Kyseisiä
varoja on mahdollisuuksien mukaan
käytettävä asianomaisen jäsenvaltion
hyväksi.

Tarkistus 57

Ehdotus asetukseksi 4 a artikla (uusi)

Komission teksti

Tarkistus

4 a artikla

Arvojen tukimekanismi

- 1. Poikkeustapauksissa, jos SEU-sopimuksen 2 artiklassa vahvistettujen unionin arvojen noudattaminen on heikentynyt vakavasti ja nopeasti ja on vaara, että kyseisiä arvoja ei ehkä suojella ja edistetä riittävästi, komissio voi käynnistää nopeutettuna menettelynä ehdotuspyyntöjä kansalaisyhteiskunnan järjestöjen avustushakemuksia varten, jotta voidaan helpottaa, tukea ja lisätä demokraattista vuoropuhelua kyseisessä jäsenvaltiossa ja puuttua SEU-sopimuksen 2 artiklassa vahvistettujen arvojen puutteellista noudattamista koskevaan ongelmaan.***
- 2. Komissio varaa enintään 5 prosenttia 6 artiklan 2 kohdan -a alakohdassa tarkoitetuista määristä tämän artiklan 1 kohdassa tarkoitettuun arvojen tukimekanismiin. Kunkin varainhoitovuoden lopussa komissio siirtää tämän mekanismin mahdolliset sitomattomat määrärahat ohjelman tavoitteiden piiriin kuuluviin muihin toimiin.***
- 3. Siirretään komissiolle valta antaa 16 artiklan mukaisesti delegoituja säädöksiä, jotka koskevat tämän artiklan 1 kohdassa tarkoitetun arvojen tukimekanismin käynnistämistä. Mekanismin aktivoimisen on perustuttava kaikkien jäsenvaltioiden demokratian, oikeusvaltion ja perusoikeuksien tilanteen kattavaan, säännölliseen ja näyttöön perustuvaan seurantaan ja arviointiin.***

Tarkistus 58

Ehdotus asetukseksi 6 artikla – 2 kohta

Komission teksti

2. Ohjelmasta voidaan myöntää rahoitusta missä tahansa varainhoitoasetuksessa vahvistetussa muodossa.

Tarkistus

2. Ohjelmasta voidaan myöntää rahoitusta missä tahansa varainhoitoasetuksessa vahvistetussa muodossa, ***pääasiassa toimikohtaisina avustuksina sekä vuotuisina ja monivuotuisina toiminta-avustuksina. Rahoituksessa on varmistettava moitteeton varainhoito, julkisten varojen harkittu käyttö, ohjelman toimijoihin ja avustuksensaajiin kohdistuva vähäinen hallinnollinen rasitus sekä ohjelman varojen saatavuus potentiaalisille avustuksensaajille. Siinä voidaan käyttää kertakorvauksia, yksikkökustannuksia, kiinteämääräisiä osuuksia, porrastettuja avustuksia ja rahoitustukea kolmansille osapuolille. Yhteisrahoitus hyväksytään luontoismuotoisena, ja siitä voidaan luopua, jos täydentävä rahoitus on vähäistä.***

Tarkistus 59

Ehdotus asetukseksi 7 artikla

Komission teksti

7 artikla

Toimien tyyppi

Tämän asetuksen nojalla voidaan myöntää rahoitusta toimiin, jotka edistävät jonkin 3 artiklassa määritellyn erityistavoitteen saavuttamista. Rahoitusta voidaan myöntää erityisesti ***liitteessä I lueteltuihin*** toimintoihin.

Tarkistus

7 artikla

Toimien tyyppi

Tämän asetuksen nojalla voidaan myöntää rahoitusta toimiin, jotka edistävät jonkin 3 artiklassa määritellyn erityistavoitteen saavuttamista. Rahoitusta voidaan myöntää erityisesti ***seuraaviin*** toimintoihin:

1) tietoisuuden lisääminen ja tiedon jakaminen, jotta voidaan parantaa unionin politiikkojen ja unionin lainsäädännön tuntemusta, mukaan lukien aineellinen oikeus ja

prosessioikeus, oikeudellisen yhteistyön välineet, asiaa koskeva unionin tuomioistuimen oikeuskäytäntö, vertaileva oikeustiede sekä eurooppalaiset ja kansainväliset normit, kiinnittäen erityistä huomiota siihen, että lisätään ymmärrystä monitieteisistä, poikkitieteisistä ja tieteidenvälisistä oikeudenaloista, kuten kauppa ja ihmisoikeudet, ja siihen, kuinka ekstraterritoriaalisia menettelyjä voidaan helpottaa;

2) keskinäinen oppiminen vaihtamalla hyviä käytänteitä sidosryhmien, mukaan lukien kansalaisyhteiskunnan järjestöt, kesken, jotta voidaan parantaa yksityis- ja rikosoikeuden sekä jäsenvaltioiden oikeus- ja tuomioistuinjärjestelmien tuntemusta ja keskinäistä yhteisymmärrystä, mukaan lukien oikeusvaltioperiaate ja oikeussuojan saatavuus, ja lujittaa keskinäistä luottamusta sekä lapsiystävällistä oikeudenkäyttöä koskevien hyvien käytänteiden vaihtoa ja sukupuolinäkökohtien edistämistä ja sisällyttämistä koko oikeusjärjestelmään;

3) koulutuksen antaminen tuomareille, asianajajille, syyttäjille ja poliiseille sekä muille oikeusalalla työskenteleville henkilöille niistä haasteista ja esteistä, joita haavoittuvassa asemassa olevat henkilöt, kuten lapset, etnisiin vähemmistöihin kuuluvat henkilöt, hlti-henkilöt, vammaiset henkilöt, sukupuoleen perustuvan ja muun ihmissuhdeväkivallan uhrin ja ihmiskaupan uhrin, joutuvat kohtaamaan, sekä siitä, miten varmistetaan rikosten uhrien asianmukainen suojelu;

4) analyysi- ja seurantatoimet, joiden avulla lisätään Euroopan oikeusalueen toimintaa mahdollisesti haittaavien esteiden tuntemusta ja ymmärtämystä ja parannetaan unionin oikeuden ja politiikkojen täytäntöönpanoa jäsenvaltioissa ottaen myös huomioon unionin oikeuden vaikutus kolmansiin maihin;

5) *toimet, joilla parannetaan Euroopan oikeusalueen moitteetonta toimintaa, myös tarkkailemalla jäsenvaltioissa demokratiaa, oikeusvaltioperiaatetta ja perusoikeuksia ja tutkimalla, miten voidaan poistaa yleisen, syrjimättömän, tehokkaan ja kaikkia koskevan oikeussuojan saatavuuden esteet;*

6) *aloitteet, joilla puututaan sukupuolten edustuksen epätasapainoon jäsenvaltioiden lainkäyttöelimissä ja oikeuslaitosten henkilöstön keskuudessa järjestämällä joko naispuolisille alan ammattilaisille tai sekä nais- että miespuoliselle alan ammattilaisille koulutusta, jossa käsitellään tietoisuuden lisäämistä esimerkiksi naispuolisten tuomareiden vähäisestä osuudesta ylimmissä oikeusasteissa tai tarpeesta noudattaa nimitysprosesseissa avoimuuden ja puolueettomuuden kriteerejä;*

7) *asianomaisten sidosryhmien, mukaan lukien rikosten uhrien oikeuksien puolustamisen ja korvauskanteiden nostamisen alalla aktiivisten kansalaisyhteiskunnan järjestöjen, kouluttaminen, jotta voidaan parantaa unionin politiikkojen ja unionin oikeuden tuntemusta, mukaan lukien aineellinen ja prosessioikeus, perusoikeudet, rikoksen uhrien tuki ja suojelu, kollektiivisten oikeussuojakeinojen ja tuomioistuimen yleistöimivallan käyttö, unionin oikeudellisen yhteistyön välineiden käyttö, asiaa koskeva unionin tuomioistuimen oikeuskäytäntö, oikeuskieli ja vertaileva oikeustiede;*

8) *vankeuslakia, säilöönottoa ja vankilahallintoa koskevan monialaisen koulutuksen järjestäminen oikeuslaitosten henkilöstölle ja muille asiaankuuluville sidosryhmille parhaiden käytäntöjen levittämisen helpottamiseksi;*

9) *nuoriso-oikeusjärjestelmää koskevan monialaisen koulutuksen järjestäminen oikeuslaitosten*

*henkilöstölle ja muille asiaankuuluville
sidosryhmille rikoksesta epäiltyjä tai
syytettyjä lapsia koskevista
menettelytakeista rikosoikeudellisissa
menettelyissä annetun direktiivin (EU)
2016/800 asianmukaisen
täytäntöönpanon valmistelemiseksi ja
edistämiseksi;*

*10) tieto- ja viestintätekniikan ja
sähköisen oikeudenkäytön välineiden
kehittäminen ja ylläpito, jotta voidaan
parantaa tuomioistuinjärjestelmien ja
niiden yhteistyön tehokkuutta tieto- ja
viestintätekniikan keinoin, mukaan lukien
järjestelmien ja sovellusten valtioiden
rajat ylittävä yhteentoimivuus, yksityisyys
ja tietosuoja;*

*11) keskeisten Euroopan tason
verkostojen ja Euroopan oikeudellisten
verkostojen valmiuksien kehittäminen,
mukaan lukien unionin oikeuden
mukaisesti perustetut verkostot, joiden
tehtävänä on varmistaa unionin oikeuden
vaikuttava soveltaminen ja
täytäntöönpano, ja unionin oikeuden,
politiikkatavoitteiden ja strategioiden
edistäminen ja edelleen kehittäminen
ohjelman toiminta-aloilla;*

*12) rakennetuki kansalaisyhteiskunnan
järjestöille ja ohjelman soveltamisaloilla
aktiivisille muille asiaankuuluville
sidosryhmille ja kyseisissä järjestöissä
työskentelevien oikeusalan ammattilaisten
valmiuksien kehittäminen ja
kouluttaminen sekä tällaisten järjestöjen
erityinen toiminta, mukaan lukien
edunvalvonta, verkostoituminen,
demokratian, oikeusvaltioperiaatteen ja
perusoikeuksien loukkauksiin liittyvien
kanteiden nostaminen, yleinen aktivointi
ja koulutus sekä näihin liittyvien
palvelujen tarjoaminen;*

*13) ohjelman tunnettuuden lisääminen
ja sen tulosten levittäminen ja
siirrettävyys ja avoimuus sekä niistä
tiedottaminen kansalaisille, muun muassa
perustamalla riippumattomia
ohjelmayhteyspisteitä / kansallisten*

yhteyshenkilöiden verkostoja ja tukemalla niiden toimintaa;

14) vertailututkimukset, tutkimustoiminta, analyysit ja mielipidemittaukset, arvioinnit, vaikutustenarvioinnit ja oppaiden, raporttien ja koulutusaineiston laatiminen ja julkaiseminen.

Tarkistus 60

Ehdotus asetukseksi 9 artikla – 1 kohta

Komission teksti

1. Toimi, joka on saanut rahoitusta ohjelmasta, voi saada rahoitusta myös muusta unionin ohjelmasta, yhteistyössä jäsenvaltioiden kanssa hallinnoidut rahastot mukaan lukien, edellyttäen, että rahoitusosuudet eivät kata samoja kuluja. [Kumulatiivisen rahoituksen määrä ei saa olla suurempi kuin toimen tukikelpoisten kustannusten kokonaismäärä, ja unionin eri ohjelmista myönnetty tuki voidaan laskea määräsuhteessa].

Tarkistus

1. Toimi, joka on saanut rahoitusta ohjelmasta, voi saada rahoitusta myös muusta unionin ohjelmasta, yhteistyössä jäsenvaltioiden kanssa hallinnoidut rahastot mukaan lukien, edellyttäen, että rahoitusosuudet eivät kata samoja kuluja **ja että päällekkäinen rahoitus vältetään osoittamalla selvästi kunkin menoluokan rahoituslähteet moitteettoman varainhoidon periaatteen mukaisesti.** [Kumulatiivisen rahoituksen määrä ei saa olla suurempi kuin toimen tukikelpoisten kustannusten kokonaismäärä, ja unionin eri ohjelmista myönnetty tuki voidaan laskea määräsuhteessa].

Tarkistus 61

Ehdotus asetukseksi 9 artikla – 3 kohta – 2 alakohta – a alakohta

Komission teksti

a) ne on arvioitu ohjelmaan perustuvan ehdotuspyynnön yhteydessä;

Tarkistus

a) ne on arvioitu **asianmukaisesti** ohjelmaan perustuvan ehdotuspyynnön yhteydessä;

Tarkistus 62

Ehdotus asetukseksi 10 artikla – 3 kohta

Komission teksti

3. Euroopan juridiselle koulutusverkostolle **voidaan myöntää** ilman ehdotuspyyntöä toiminta-avustus sen pysyvään työohjelmaan liittyvien menojen rahoittamista varten.

Tarkistus 63

**Ehdotus asetukseksi
11 artikla – 2 kohta**

Komission teksti

2. Komissio hyväksyy työohjelman **täytäntöönpanosäädöksellä. Täytäntöönpanosäädös hyväksytään 17 artiklassa tarkoitettua neuvoo-antavaa menettelyä noudattaen.**

Tarkistus 64

**Ehdotus asetukseksi
11 a artikla (uusi)**

Komission teksti

Tarkistus

3. Euroopan juridiselle koulutusverkostolle **myönnetään** ilman ehdotuspyyntöä toiminta-avustus sen pysyvään työohjelmaan liittyvien menojen rahoittamista varten.

Tarkistus

2. Komissio hyväksyy työohjelman **delegoidulla säädöksellä. Tämä delegoitu säädös hyväksytään 14 artiklan mukaisesti.**

11 a artikla

Kansalaisvuoropuhelu

1. Euroopan unionista tehdyn sopimuksen 11 artiklan 2 kohdan mukaisesti komissio perustaa kansalaisvuoropuheluryhmän, jonka tavoitteena on varmistaa säännöllinen ja avoin vuoropuhelu ohjelman tuensaajien ja muiden asiaankuuluvien sidosryhmien kanssa, mukaan lukien rikosten uhrien puolustamisen ja oikeussuojakeinojen käyttämisen alalla toimivat kansalaisyhteiskunnan järjestöt, kokemusten ja hyvien käytäntöjen vaihtamiseksi ja keskustelun käymiseksi ohjelman painopisteiden täytäntöönpanosta, tulosten levittämisestä ja politiikan kehityksestä ohjelmaan kuuluvilla aloilla ja siihen liittyvillä aloilla ja näiden alojen tavoitteissa.

2. *Komissio kuulee myös kansalaisvuoropuheluryhmää 11 artiklassa tarkoitetun työohjelman valmistelusta ja täytäntöönpanosta.*

Tarkistus 65

Ehdotus asetukseksi 12 artikla – 1 kohta

Komission teksti

1. Indikaattorit, joiden avulla raportoidaan ohjelman edistymisestä 3 artiklassa säädettyjen erityistavoitteiden saavuttamisessa, esitetään liitteessä **II**.

Tarkistus

1. Indikaattorit, joiden avulla raportoidaan ohjelman edistymisestä 3 artiklassa säädettyjen erityistavoitteiden saavuttamisessa, esitetään liitteessä. ***Seurantaa ja raportointia varten kerätyt tiedot jaotellaan tarvittaessa sukupuolen, iän ja henkilöstöluokan mukaisesti.***

Tarkistus 66

Ehdotus asetukseksi 12 artikla – 2 a kohta (uusi)

Komission teksti

Tarkistus

2 a. ***Seurannan avulla on myös mahdollista arvioida, miten sukupuolten tasa-arvo ja syrjintäkielto on otettu huomioon ohjelman toiminnaissa.***

Tarkistus 67

Ehdotus asetukseksi 12 artikla – 3 kohta

Komission teksti

3. Tulosraportointijärjestelmällä on varmistettava, että ohjelman toteuttamisen ja tulosten seurannassa käytettävät tiedot kerätään tehokkaasti, tuloksellisesti ja oikea-aikaisesti. Sitä varten unionin varojen saajille ja jäsenvaltioille on asetettava oikeasuhteiset raportointivaatimukset.

Tarkistus

3. Tulosraportointijärjestelmällä on varmistettava, että ohjelman toteuttamisen ja tulosten seurannassa käytettävät ***paikkansapitävät*** tiedot kerätään tehokkaasti, tuloksellisesti, ***täsmällisesti*** ja oikea-aikaisesti. Sitä varten unionin varojen saajille ja jäsenvaltioille on asetettava oikeasuhteiset raportointivaatimukset. ***Komissio tarjoaa käyttöön helppokäyttöiset***

raportointimuodot ja tarjoaa ohjausta ja tukea erityisesti sellaisille hakijoille ja tuensaajille, joilla ei välttämättä ole tarvittavia resursseja tai henkilökuntaa raportointivaatimusten täyttämiseksi.

Tarkistus 68

Ehdotus asetukseksi 13 artikla – 1 kohta

Komission teksti

1. Arvioinnit on suoritettava oikea-aikaisesti, jotta niitä voidaan hyödyntää päätöksenteossa.

Tarkistus

1. Arvioinnit on suoritettava oikea-aikaisesti ***ja ne on dokumentoitava huolellisesti***, jotta niitä voidaan hyödyntää päätöksenteossa ***ja jotta ohjelman mukaisten toimien täytäntöönpanoa ja 3 artiklassa vahvistettujen tavoitteiden saavuttamista seurataan. Kaikissa arvioinneissa on otettava huomioon sukupuolinäkökohdat, ja niihin on sisällyttävä yksityiskohtainen analyysi ohjelmassa sukupuolten tasa-arvoon liittyviin toimiin osoitetuista määrärahoista.***

Tarkistus 69

Ehdotus asetukseksi 13 artikla – 2 kohta

Komission teksti

2. Ohjelman väliarviointi on suoritettava heti kun ohjelman toteuttamisesta on saatavilla riittävästi tietoa, kuitenkin viimeistään ***neljän*** vuoden kuluttua siitä, kun ohjelman toteuttaminen on käynnistynyt.

Tarkistus

2. Ohjelman väliarviointi on suoritettava heti kun ohjelman toteuttamisesta on saatavilla riittävästi tietoa, kuitenkin viimeistään ***kolmen*** vuoden kuluttua siitä, kun ohjelman toteuttaminen on käynnistynyt.

Tarkistus 70

Ehdotus asetukseksi 13 artikla – 3 kohta

Komission teksti

3. Komissio suorittaa ohjelman lopullisen arvioinnin ohjelman toteuttamisen päätyttyä, kuitenkin viimeistään **neljän** vuoden kuluttua 1 artiklassa mainitun ajanjakson päättymisestä.

Tarkistus 71

**Ehdotus asetukseksi
13 artikla – 3 a kohta (uusi)**

Komission teksti

Tarkistus

3. Komissio suorittaa ohjelman lopullisen arvioinnin ohjelman toteuttamisen päätyttyä, kuitenkin viimeistään **kolmen** vuoden kuluttua 1 artiklassa mainitun ajanjakson päättymisestä.

Tarkistus

3 a. Ohjelman väliarvioinnissa ja lopullisessa arvioinnissa arvioidaan muun muassa seuraavia:

- a) ohjelman havaittu vaikutus oikeussuojan saatavuuteen unionin tasolla kerättyjen laadullisten ja määrällisten tietojen pohjalta;**
- b) ohjelmasta rahoitettujen toimien avulla kehitettyjen välineiden lukumäärä ja laatu;**
- c) ohjelman eurooppalainen lisäarvo;**
- d) rahoituksen taso suhteessa saavutettuihin tuloksiin;**
- e) mahdolliset hallinnolliset, organisatoriset ja/tai rakenteelliset esteet, jotka vaikeuttavat ohjelman sujuvampaa, tehokkaampaa ja toimivampaa täytäntöönpanoa.**

Tarkistus 72

**Ehdotus asetukseksi
14 artikla – 4 kohta**

Komission teksti

4. Ennen kuin komissio hyväksyy delegoidun säädöksen, se kuulee kunkin jäsenvaltion nimeämiä asiantuntijoita paremmasta lainsäädännöstä 13 päivänä

Tarkistus

4. Ennen kuin komissio hyväksyy delegoidun säädöksen, se kuulee kunkin jäsenvaltion nimeämiä asiantuntijoita paremmasta lainsäädännöstä 13 päivänä

huhtikuuta 2016 tehdyssä toimielinten välisessä sopimuksessa vahvistettujen periaatteiden mukaisesti.

huhtikuuta 2016 tehdyssä toimielinten välisessä sopimuksessa vahvistettujen periaatteiden mukaisesti. ***Kuultavan asiantuntijaryhmän on oltava sukupuolijakaumaltaan tasapainoinen.***

Tarkistus 73

Ehdotus asetukseksi 16 artikla – 1 kohta

Komission teksti

1. Unionin rahoituksen saajien on ilmaistava rahoituksen alkuperä ja varmistettava unionin rahoituksen näkyvyys (erityisesti kun ne tekevät tunnetuksi toimia ja niiden tuloksia) tarjoamalla johdonmukaista, olennaista ja oikeasuhteista kohdennettua tietoa eri kohderyhmille, ***tiedotusvälineet ja suuri yleisö mukaan lukien.***

Tarkistus

1. Unionin rahoituksen saajien on ilmaistava ***unionin*** rahoituksen alkuperä ja varmistettava unionin rahoituksen näkyvyys (erityisesti kun ne tekevät tunnetuksi toimia ja niiden tuloksia) tarjoamalla johdonmukaista, olennaista ja oikeasuhteista kohdennettua tietoa ***ohjelman tarjoamasta unionin tason lisäarvosta*** eri kohderyhmille, ***kuten tiedotusvälineille ja suurelle yleisölle, ja osoitettava näin tämä lisäarvo ja autettava komissiota keräämään tietoja, jotta voidaan lisätä talousarvion avoimuutta.***

Tarkistus 74

Ehdotus asetukseksi 17 artikla – 1 kohta

Komission teksti

1. Komissiota avustaa komitea. Kyseinen komitea on asetuksessa (EU) N:o 182/2011 tarkoitettu komitea.

Tarkistus

1. Komissiota avustaa komitea. Kyseinen komitea on asetuksessa (EU) N:o 182/2011 tarkoitettu komitea, ***ja sitä avustavat asiaankuuluvat kansalaisyhteiskunnan järjestöt ja ihmisoikeusjärjestöt. Sukupuolten tasapuolinen edustus sekä vähemmistöjen ja muiden syrjäytyneiden ryhmien asianmukainen edustus komiteassa on turvattava.***

Tarkistus 75

Ehdotus asetukseksi Liite I

Liite I

Poistetaan.

Ohjelmasta tuettavat toimet

Ohjelman erityistavoitteet, jotka määritellään 3 artiklan 2 kohdassa, pyritään saavuttamaan tukemalla erityisesti seuraavia toimia:

1. tietoisuuden lisääminen ja tiedon jakaminen, jotta voidaan parantaa unionin politiikkojen ja unionin lainsäädännön tuntemusta, mukaan lukien aineellinen oikeus ja prosessioikeus, oikeudellisen yhteistyön välineet, asiaa koskeva EU:n tuomioistuimen oikeuskäytäntö, vertaileva oikeustiede sekä eurooppalaiset ja kansainväliset normit;

2. keskinäinen oppiminen vaihtamalla hyviä käytänteitä sidosryhmien kesken, jotta voidaan parantaa yksityis- ja rikosoikeuden sekä jäsenvaltioiden oikeus- ja tuomioistuinjärjestelmien tuntemusta ja vastavuoroista ymmärtämystä, oikeusvaltioperiaate mukaan lukien, ja lujittaa keskinäistä luottamusta;

3. analyysi- ja seurantatoimet²⁵, joiden avulla lisätään Euroopan oikeusalueen toimintaa mahdollisesti haittaavien esteiden tuntemusta ja ymmärtämystä ja parannetaan unionin oikeuden ja politiikkojen täytäntöönpanoa jäsenvaltioissa;

4. asianomaisten sidosryhmien kouluttaminen, jotta voidaan parantaa unionin politiikkojen ja unionin oikeuden tuntemusta, mukaan lukien aineellinen ja prosessioikeus, EU:n oikeudellisen yhteistyön välineiden käyttö, asiaa koskeva EU:n tuomioistuimen oikeuskäytäntö, oikeuskieli ja vertaileva oikeustiede;

5. tieto- ja viestintätekniikan välineiden kehittäminen ja ylläpito, jotta voidaan parantaa

tuomioistuinjärjestelmien ja niiden yhteistyön tehokkuutta tieto- ja viestintätekniikan keinoin, mukaan lukien järjestelmien ja sovellusten valtioiden rajat ylittävä yhteentoimivuus;

6. keskeisten Euroopan tason verkostojen ja Euroopan oikeudellisten verkostojen valmiuksien kehittäminen, mukaan lukien unionin oikeuden mukaisesti perustetut verkostot, joiden tehtävänä on varmistaa unionin oikeuden vaikuttava soveltaminen ja täytäntöönpano, ja unionin oikeuden, politiikkatavoitteiden ja strategioiden edistäminen ja edelleen kehittäminen ohjelman toiminta-aloilla, sekä ohjelman kattamilla aloilla toimivien kansalaisyhteiskunnan järjestöjen tukeminen;

7. ohjelman tunnettuuden lisääminen ja sen tulosten levittäminen ja siirrettävyys sekä niistä tiedottaminen kansalaisille, muun muassa perustamalla ohjelmayhteyspisteitä / kansallisten yhteyshenkilöiden verkostoja ja tukemalla niiden toimintaa.

²⁵ Näihin toimiin kuuluvat muun muassa tietojen keruu ja tilastojen laatiminen, yhteisten menetelmien ja tarvittaessa indikaattoreiden tai vertailuarvojen kehittäminen, tutkimukset, selvitykset, analyysit ja mielipidemittaukset, arvioinnit, vaikutustenarviointi, oppaiden, raporttien ja koulutusmateriaalin laatiminen ja julkaiseminen.

Tarkistus 76

Ehdotus asetukseksi

Liite II – 1 kohta – johdantokappale

Komission teksti

Tarkistus

Liite II

Liite

Indikaattorit

Indikaattorit

Ohjelmaa seurataan käyttäen

Ohjelmaa seurataan käyttäen ***sellaisia***

indikaattoreita, joiden avulla pyritään mittaamaan, missä määrin ohjelman yleis- ja erityistavoitteet on saavutettu, **sekä hallinnollisten rasitteiden ja kustannusten minimoimiseksi**. Tätä varten kerätään tietoja seuraavista avainindikaattoreista:

laadullisia ja määrällisiä tulosindikaattoreita, joiden avulla pyritään mittaamaan, missä määrin ohjelman yleis- ja erityistavoitteet on saavutettu, **ja pyrkimyksenä on minimoida hallinnolliset rasitteet ja kustannukset sekä maksimoida oikeusjärjestelmien tehokkuus**. Tätä varten kerätään tietoja **ja tarvittaessa eritellään niitä sukupuolen, iän ja henkilöstöluokan mukaan** seuraavista avainindikaattoreista **kunnioittaen samalla yksityisyyteen ja tietosuojaan liittyviä oikeuksia**:

Tarkistus 77

Ehdotus asetukseksi Liite II – 1 kohta – taulukko

Komission teksti

Niiden oikeusalan ammattilaisten ja oikeuslaitoksen henkilöstön jäsenten määrä, jotka ovat osallistuneet ohjelmasta rahoitettuun koulutukseen (ml. henkilöstövaihto, opintomatkat, työpajat ja seminaarit), EJTN:n toiminta-avustus mukaan lukien.

Eurooppalaisessa rikosrekisteritietojärjestelmässä (ECRIS) vaihdettujen tietojen määrä.

Niiden oikeusportaalin osumien / sivujen määrä, jotka koskevat valtioiden rajat ylittäviin riita-asioihin liittyvää tiedontarvetta.

Niiden kohderyhmiin kuuluvien henkilöiden määrä, jotka ovat osallistuneet

- i) keskinäiseen oppimiseen ja hyvien

Tarkistus

Niiden oikeusalan ammattilaisten ja oikeuslaitoksen henkilöstön jäsenten määrä, jotka ovat osallistuneet ohjelmasta rahoitettuun koulutukseen (ml. henkilöstövaihto, opintomatkat, työpajat ja seminaarit), EJTN:n toiminta-avustus mukaan lukien.

Koulutustoimiin osallistuneiden kansalaisyhteiskunnan järjestöjen henkilöstön ja jäsenten määrä.

Eurooppalaisessa rikosrekisteritietojärjestelmässä (ECRIS) vaihdettujen tietojen määrä.

Rajat ylittävän yhteistyön piiriin kuuluvien tapauksen, toimien ja tuotosten lukumäärä, myös niiden, jotka on toteutettu unionin tasolla käyttöön otettujen tietoteknisten välineiden ja menettelyjen avulla.

Niiden kohderyhmiin kuuluvien henkilöiden määrä, jotka ovat osallistuneet

- i) keskinäiseen oppimiseen ja hyvien

käytänteiden vaihtoon

ii) tietoisuuden lisäämistä, tiedotusta ja tulosten levittämistä koskeviin toimiin.

käytänteiden vaihtoon

ii) tietoisuuden lisäämistä, tiedotusta ja tulosten levittämistä koskeviin toimiin

ii a) kansalaisyhteiskunnan järjestöjen valmiuksien kehittämistoimiin

ii b) toimiin, joilla ihmisille tarjotaan tietoa oikeussuojan saatavuudesta

ii c) tuomareille tarkoitettuihin toimiin, jotka liittyvät riita-asioita koskeviin haasteisiin ja siihen, miten kansainvälistä yksityisoikeutta ja unionin oikeutta sovelletaan rajat ylittävissä tai monialaisissa tapauksissa

ii d) ohjelmasta rahoitettuihin tiedotustoimiin.

Ohjelmasta rahoitettujen toimien maantieteellinen kattavuus.

Osallistujien arvio toimista, joihin he ovat osallistuneet, ja niiden odotetusta kestävyydestä.